

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD, ANUL 53. No. 155.
1938. július 16., szombat.

Redactor responsabil:
SZ. JAKAB GÉZA

Proprietar: Societatea Anonimă pt. editura ziarului Aradl Közlöny, Inreg. in Reg. Publ. Periódice sub No. 146—1938. Trib. Arad.

Bucuresti:

A közoktatásügyi minisztérium eltiltotta, hogy a jövőben a tanári és tanítói kar fizetéséből hirdapokra, hetilapokra vagy egyéb nyomtatványokra előfizetési díjakat hivatalból levonjanak.

Varsó:

A nemzetközi közvéleményben nagy érdeklődést keltett Beck ezredes, lengyel külügyminiszter közelmúltban kifejtett tevékenysége. Legutóbb Beck külügyminiszter Tallinban tárgyalta, míg most Rigába látogatott el és ott folytat tanácskozásokat a kormánykörökkel. A Gazetta Polska a külügyminiszter látogatásairól a következőket írja:

— A lengyel külpolitika egyik fontos célja az, hogy a Balti-tenger környékén megerősítse az ott élő népeknek és államoknak együttműködését, amelyek közvetlenül érdekelve vannak e vidék egyensúlyának fentartásában. Lengyelország azt kívánja, hogy Európának ezen részében megerősödjék a bizalom és az együttműködés szelleme és háttérbe szoruljanak az ellentétek.

Róma:

Az olasz fővárosba érkezett jelentések szerint 150 román diák már megérkezett Perugiába, ahol nemzetközi diáktalálkozó lesz. Ez alkalommal előadásorozatokat is tartanak a 43 nemzet résztvevő diákjai részére.

Rudapest:

Imrédy Béla miniszterelnök és Kánya Kálmán külügyminiszter tegnap délelőtt a miniszterelnökségen beható tanácskozást folytattak, amelyen megvitaták a küszöbön álló római ut minden részletét és a római tanácskozás minden anyagát. Ugy határoztak, hogy a magyar kormányelnököt távolléte alatt gróf Teleki Pál kultuszminiszter helyettesíti.

Jeruzsálem:

A Havas jelentése szerint a King David uccában történt bombamerényletnek 18 halálos, 42 súlyos és 72 könnyebb sebesültje van. A legutóbbi jelentés szerint a bombamerénylet abban a pillanatban történt, amidőn a rendőrség emberei fegyverek után kutattak. Az uccát, ahol a robbanás történt, délután hat órákor körülvette a katonaság és beszüntették a forgalmat, hogy a nyomozást semmi se gátolja. Az arab városrészben nagy az izgalom.

Tokió:

A délelőtti megtartott minisztertanács után a kabinet titkára, Kszinin a következő kormánynyilatkozatot olvasta fel az újságírók előtt:

— Tekintettel a jelenlegi helyzetre, amikor a kormány erejének teljes megfeszítésével végrehajtja az egész japán nép szellemi és anyagi mozgósítását, hogy a szent háború céljait elérje, kívánatosnak látszik, hogy a vilákiállítás megtartását és az olimpiai játékok megrendezését elhalasszák.

Az utóbbi napokban különben a japán hadseregben igen nagy változások történtek és a tisztikart erősen felfrissítették. Illetékes helyen kijelentették, hogy a változtatásokat azért kellett végrehajtani, hogy a hadsereg fiatalabb tisztjei is helyet kapjanak tehetségüknek megfelelő érvényesítése érdekében.

A kisebbségi kérdés a miniszterközi bizottság előtt

Vaida királyi tanácsos tárgyalása Hans Otto Roth volt szenátorral

Bucurestiből jelentik: Ma tárgyalta a minisztertanács egy szűkebb bizottsága az országban élő kisebbségek kérdését. A kérdés tanulmányozására kiküldött bizottság elnöke Miron CRISTEA patriarcha-miniszterelnök, tagjai pedig Calinescu Armand belügyminiszter, Nicolae Petrescu-Comnen külügyminiszter, Victor Iamandi igazságügyminiszter és Alexandru Vaida-Voievod királyi tanácsos.

A tanácskozásokat megelőzőleg Vaida-Voievod királyi tanácsos hosszabb megbeszélést folytatott Hans Otto Roth volt német szenátorral.

Megkezdte a minisztertanács a közigazgatási törvénytervezet letárgyalását

Ismeretes, hogy néhány héttel ezelőtt az ország közigazgatási életének új alapokra való fektetése végett a Királyi Közigazgatási Tudományok Intézete törvénytervezetet állított össze, amelyet egy, Calinescu Armand belügyminiszter által kiküldött bizottság vizsgált felül. Az ország életében nagyjelentőségű törvényjavaslat most jött vissza a törvényvéleményező tanácstól. Calinescu Armand belügyminiszter tekintetbe véve a helyi közigazgatási hatóságok vezetőinek észrevételeit, végleges formába öntötte a közigazgatási törvény tervezetét.

A tegnap megtartott minisztertanácsban a belügyminiszter bemutatta a javaslatot, beszédében részletesen rávilágított azokra az el-

vekre, amelyek az ország közigazgatásának új alapokra való fektetésében érvényesültek. A törvény valóságos decentralizációt valósít meg, ugyanakkor azonban a tekintély és ellenőrzés elvének lényeges megerősödését hozza magával.

Az országnak tíz tartományra való felosztása az ellenkező hírek ellenére, változatlanul szerepel a javaslatban.

A közigazgatási reform első következményeként Calinescu Armand belügyminiszter, mint nemzetnevelésügyi miniszter határozatot hozott, amely szerint a kerületi tanfelügyelőségek az illető tartomány székhelyén kell, hogy működjenek.

Éles ellentétek a csehszlovák pártok között a kisebbségi törvénytervezet körül

Hodzsa Milan nem vállal felelősséget. — Megkezdte közvetítő tevékenységét a prágai francia követ

Prágából jelentik: Mint ismeretes, az angol és a francia követek tegnap hosszabb tanácskozást folytattak Hodzsa Milan miniszterelnökkel. Hír szerint a francia követ a kihallgatás után azonnal Párisba utazott. A megbeszélésekről a londoni Daily Telegraph azt írja, hogy

a tanácskozás hosszú tartamával indokolják azt, hogy Hodzsa miniszterelnök elhalasztotta a magyar nemzetiségi vezetőikkel tegnapi kitűzött tárgyalását.

Rámutat a lap arra is, hogy a csehszlovák nacionalisták ellenzik a kisebbségi törvényjavaslat bizonyos részeinek megszavazását és azt

állítják, hogy ezek a pontok veszélyeztetnék az ország alapjait. A kormányt támogató pártok egy része szintén módosításokat ajánl a javaslaton.

A belgrádi Vreme azt írja a csehszlovák helyzetről, hogy a Hodzsa kormány számára az elkövetkezendő napok igen kritikusak lesznek, mert a kormányt támogató pártok kebleiben éles ellentétek merültek fel a nemzetiségi törvénytervezet ügyében. Főleg a jobboldaliak azok, akik ellenzik a törvényjavaslat egyes intézkedéseit. Hodzsa miniszterelnök állítólag kijelentette, hogy nem vállalhat felelősséget a tervezetért, ha annak szövegét a pártok állandóan meg akarják változtatni.

Szovjetcsapatok vonultak be Mandzsukuoba

Londonból jelentik: A Daily Chronicle jelentéi Sanghaiból: A szovjet—mandzsuri határról érkezett jelentések szerint, csütörtökön egy zászlóal szovjet gyalogság, egy szakasz kozák és két üteg tüzérség átlépte a szovjethatárt és Mandzsukuoba területére benyomult. A mandzsuri határőrszázaljak harc nélkül

visszavonultak. A szovjet csapatok három kilométernyire előrevonultak és aztán elsáncolták magukat.

A mandzsuri határról érkezett újabb jelentések szerint a szovjet területén nagyobb csapatok összehívását állapították meg. Számolnak azzal, hogy újabb orosz csapatok

Épít át a határt. A mandzsuri kormány a szovjet csapatoknak az ország területére történő benyomulásáról hivatalos jelentést adott ki és megállapítja, hogy a helyzet rendkívül súlyos. A mandzsuri kormány nyilatkozat érélyes tiltakozást jelentett be és a szovjet csapatoknak a határon túli visszavonását követeli.

Ujabb londoni jelentés szerint a szovjet egyik erősebb osztaga Szovjetország, Korea és Mandzsuria összeszögelésénél megszállotta Sangpeng mandzsuri községet és elsáncolta magát. Az északi japán hadsereg vezetősége valószínűnek tartja, hogy a szovjet csapatok Sangpeng elfoglalásával betekintést akarnak nyerni a közeli helyzetről. Tokiói hi-

vatalos körökben úgy tudják, hogy a szovjet osztag még nem hagyta el Mandzsuria területét, sőt ugylátszik, hogy hosszabb időre akar ott berendezkedni a szoviet katonái. Tokióban a helyzetet emiatt rendkívül komolyan mondják.

Hankauból jelentik: Komoly körökben híre jár annak, hogy a európai diplomata erősen dolgozik a japán—kínai béke megteremtésén. Dekfris svéd követ legutóbb két hétig volt Hankauban, majd onnan Honkongba utazott. A hankai német nagykövet szintén nagy erőfeszítéseket tesz. Érdekes az is, hogy a kínai cenzura is megengedi újabban az ilyen béke hírek közlését.

csökkent. Nagy, tiszta szerelemmel szerette ezt a merész és lendületes, érdekes arcú lányt.

Katherine Hepburn bucsuzott el tőle utolsónak napszerű világtörő utjára indulása előtt a repülőtéren. Szerette volna elkísérni Howard Hughes, de azonban nem merté vállalni szerelméért a felelősséget. Így a szép hollywoodi filmsztárnak meg kellett elégednie azzal, hogy néhány szendvicset és 40 doboz cigarettát tett a világrekordot javító repülőgépre maga helyett.

A hírek szerint, Howard Hughes feleségül veszi Katherine Hepburnt.

Egy hónapon belül újra megismételné a világtörő utat

Newyorkból jelentik: Howard Hughes titkára kijelentette, hogy a földközi repülőút költségei 300.000 dollárt tettek ki, míg magát a gépet annak idején 200.000 dollárért vásárolták. Hughes különben utjának legnagyobb részét 300—320 kilométeres sebességgel tette meg. Megérkezése után a világhírűvé lett repülő a következőket mondta:

— Végeredményében az egész nem olyan körülményes és hajlandó vagyok egy hónapon belül ezt az utat megismételni. Addig is azonban — mondotta nevetve — szeretném magam alaposan kialudni, mert ez hiányzik nekem most a legjobban.

Egy tudós tudományos kísérletek alapján bebizonyítja a lélek halhatatlanságát

Stockholmból jelentik: A Havas ügynökség jelentése szerint Gustav Stromberg svéd csillagász, aki az amerikai Wilson obszervatóriumban végzi tudományos munkásságát, bejelentette, hogy a közeljövőben kerül sajtó alá azon könyve, amelyben tudományos kísérletek alapján kétségtelenül be tudja bizonyítani, hogy az emberi lélek halhatatlan. Einstein Albert, a világhírű tudós, aki kéziratban olvasta a svéd csillagász könyvét, kijelentette, hogy Stromberg könyve korszakalkotó a tudományban.

Howard Hughes világtörő rekordrepülésének szerencsés befejezése után feleségül veszi Katherine Hepburnt

Félmillió dollárba került Hughes világtörő repülőútja

Howard Hughes, aki ma az egész világ érdeklődésének középpontjában áll, 1908-ban született Los Angelesben. Tizenhároméves korában hallott először a rádióról. Kaliforniában töltötte nagynénjénél iskolai vakációját, ott beszéltek a felnőttek a nagyszerű találmányról. Howard Hughes meghallgatta a felnőttek beszédét, azután bevonult egy szobába és rádiót készített. Olyan rádiót, amely működött is.

Tizenötéves korában azon törte fejét, hogy miképpen lehet mozgó felületen előrehaladni. Pontosabban: milyen eszközzel lehet a vízen a legnagyobb gyorsaságot elérni. Ebben az időben egy csodálatos motorcsónakot készített.

Tizennyolcéves korában minden tehetséggel és érdeklődéssel a film felé fordult és Hollywoodba költözött. Ekkor már teljesen magára volt hagyatva: apja, Amerika egyik legtehetősebb, legsokoldalubb és leggazdagabb kereskedőembere, meghalt.

Beállított egy filmeshez és így szólt: — Filmeket szeretnék gyártani. Van pénzem, szeretném ha rendelkezésemre bocsátanának műtermet, díszleteket, sztárokat, hogy megmutathassam mit tudok.

Az első filmjén „Hell's Ange” hárommillió dollárt vesztett. A film, amelyet rengeteg költséggel készített, csúfosan megbukott. Tulságosan egyéni volt ahhoz, hogysem sikere lehessen Amerikában.

— Megbuktál! — mondták gúnyosan a barátai. — Ellenkezőleg — vélte Howard Hughes — és újabb filmeket gyártott, amelyekkel azután sikere is volt. Közben beleszeretett Katherine Hepburnbe.

Ebben az időben eszébe jutott, hogy érdekes lenne repülni. Titokban kibérelt egy hangárt és néhány mechanikus segítségével különös repülőgépet szerkesztett magának.

1935. szeptember 12-én „próbarepülésre” indult új gépével és megdöntötte a Los Angeles—Newyork gyorsasági rekordot.

Igy lett repülő Howard Hughes. Első sikeres repülése után sűrűn szállt fel a magasba és számos rekordot döntött meg. De közben szereleme Katherine Hepburn iránt semmit se-

Ne gondolkozzon, hanem váltsa meg legyét!

MA: „Sárgapitykés közlegény” és „Nincs szebb, mint a szerelem” HOLNAP: „Julia” és „Bors István” közkívánatra

A magános nimfa

Irta: J. BRUNO-RUBY

Sokan azt állítják, hogy a polgárháború semmiség a világháborúhoz képest, mégis én, aki lenn jártam és saját szememmel láttam a borzalmakat, más véleményen vagyok. Mindaz a szörnyűség, aminek tanúja voltam, egyetlen látványban csúcsosodott ki s ezt a látványt nem fogom elfelejteni soha. Egy kis város gránátöltsérektől felszaggatott uccáján egy fiatal leány, vagy asszony térdelt és karjában tartotta holt férjét, vagy szeretője véres testét. Amint nem látva és nem hallva, megtört könnyes szemmel meredt a semmibe, pillantása szívemet járta át. Ez a szép, megtört, szörnyű fájdalomtól torzult arc örökre felejthetetlenül ábrázolta számomra a borzalmakat.

Mikor hazatértem Párisba, igyekeztem úgy élni, hogy megfeleljek mindarról, amit Spanyolországban láttam, mielőtt hozzáfognék ahhoz, hogy megírjam könyvemet tapasztalataimról. Ez időtájt hozzászóltam, hogy mindennap korán reggel, mikor a város még ébredezni se kezdett, nagy sétát tettem a Bois de Boulogneban. Sétáimon két társam volt: kedves barátom, Jacques, aki maga is koránkelő volt és Bob, pompás farkaskutyám.

Egy ilyen séta alkalmával találkoztam első ízben a magános nimfával. Fekete fátyolsálba burkolva sietett végig egy fiatal láktól szegélyezett úton. Lépése olyan könnyed és bájos volt, mint egy táncosnő, rugalmassága, könnyedsége elragadtak. De linom volt a füle, amint meghallotta a

lépteinket, már el is menekült, úgyhogy sohase láthattuk közlőrl. Utjain egy nagy barna kutya kísérte és Jacques úgy vélte, talán azért menekül el tőlünk, mert fél, hogy kutyáink összemarakodnak. Így hát legközelebbi alkalommal otthon hagytam Bobot.

De hiába. A szép magános nimfa továbbra is elmenekült, ha lépteinket közeledni hallotta. Csodáltam, hogy ilyen korán reggel, mikor a Bois még olyan elhagyott, mintha csak a miénk lenne, egy fiatal leány, vagy asszony naponta sétálgasson s érdeklődésemet egyre jobban megragadta a titokzatos nő s egyre hevesebben iparkodtam közeledni hozzá. Mikor sorozatosan egymásután minden kísérletem csődöt mondott és úgy éreztem, a kelleténél is jobban érdekel a magános nimfa, elhatároztam, hogy abbahagyom a reggeli sétákat.

Egy nap azonban Jacques, aki imádkozta a virágokat, rávett, menjünk el Bagatellebe megnézni a kertészetet. Utunk indultunk és amikor a tavacska előtt mentünk el, földbegyökerező lábba álltam meg. Az én gyászruhás tündérem egy padon ült és kezébe temette arcát.

— Jacques, — kiáltottam — ez ő! — Egy pillanatnyi habozás után elhatároztam, hogy nem szalasztom el az alkalmat: — Jacques — mondtam — eriggy kérdezd meg a csósztól, hány óra. Nekem itt dolgom van.

Jacques elnevette magát és füttyűrésze távozott, én pedig leültem a padra a feketeruhás tündér mellé. Sirt. Hangtalanul rázta testét a zokogás. Fekete, fedetlen fejét láttam csak, mert

arcát elefántcsontszínű, hosszúujju kezébe temette. — Mi baj van? Segíthetek talán? — kérdeztem ostobán, de hát okosabb kérdés nem jutott eszembe.

Felkapta felét, mintha álomból ébredne és én riadtan láttam... ő, a legelragadóbb női fejet, mely méltó volt gazellához hasonlóan hajlékony testéhez, bájához, eleganciájához — s azonnal felismertem, hogy ő volt az a spanyol nő, akit a gránátoktól felszaggatott uccán, szeretőjének, vagy férjének véres fejével ölében láttam annakidején.

— Kérem, ne féljen, — mondtam erre megrendülve és megfelelkezve frivol szándékaimról — rettenetes véletlen ez. Én ismerem magát, láttam Spanyolországban, mindent tudok magáról, tudom, miért gyászol, sajnálom és nem akarok a terhére lenni.

— Hagyjon egyedül akkor, kérem — mondta furcsa spanyolos kiejtéssel.

— Szeretnék valamiben segítségére lenni — ajánlkoztam — szeretném, ha nem lenne olyan egyedül. Hogy barátokat szerezzek magának, és hogy visszatérjen az emberek közé itt, nálunk.

— Ha az ember látja azt, amit én láttam, — mondta — látja, hogy mire való az, ha az emberek összeverődnek, ha az ember látja, mi a becsavágjuk, mekkora az önzésük, akkor már csak egy dolgot akar: hogy egyedül legyen. Isten önnel. Ne keresse az alkalmat, hogy ismét találkozzunk... Hat hónap óta nem voltam a Boisban. És azt hiszem, csak akkor fogok oda menni megint, ha már öreg leszek. Ha ugyan az emberek örültsége és önzése, mint a magános nimfa mondotta, módot ad rá, hogy megöregedjem!

WINTERTON LORD:**„A zsidókérdés az egész világon megoldást nyerne, ha megnyitná Anglia Palesztina kapuit“**

Tegnap tartotta záróülését az eviani konferencia

Evianból jelentik: A kormányközi bizottság tegnap délután egyhanguan elfogadta a munkálatok eredményét összefoglaló határozatok szövegét. Hasonlóan egyhangulag fogadták el a technikai albizottság jelentését. Az albizottság határozati javaslata egyebek között megállapítja, hogy a Németországgal és Ausztriával szomszédos államok nincsenek abban a helyzetben, hogy a mostani körülmények között fokozzák erőfeszítésüket a menekültek érdekében, de remélhető, hogy ezek az országok is hozzájárulnak a kérdés gyors megoldásához. A konferencia mai ülésén Myron Taylor elnök a következő bejelentést tette: Egyes államok részéről titkos értesítést kaptam, amelynek értelmében ezek az államok nagyobb számú németországi és ausztriai zsidó menekültet tudnak befogadni, mint eddig. Nagyon szükséges azonban, hogy az emigráltak teljes vagyonukat magukkal vihessék és a kivándorlás rendszeres terv alapján történjen meg.

Az eviani konferencia ma délelőtt 11 órakor tartotta záróülését. A londoni állandó bizottságba az Egyesült-Államok, Franciaország, Anglia és két délamerikai állam, valószínűleg Argentína és Brazília kormánybiztosait választották be. A bi-

zottság elsője: Myron Taylor, míg ügyvezető igazgatója Simon, az USA volt államtitkára, vagy pedig Kenedy, Amerika londoni követe lesz. Az ügyvezető igazgatóra vár az a feladat, hogy Németországot rábírja a zsidók kiengedésére, illetve, hogy kivándorlásuk esetén vagyonukat is magukkal vihessék. Az Egyesült-Államok beleegyeztek a bevándorlási kvóta felemelésébe, de csak abban az esetben, ha az ott letelepülő zsidók vagyonukat is magukkal viszik.

A mai befejező ülésen felszólalt Taylor elnök, aki kijelentette, hogy a londoni kormányközi bizottság létesítése állandó jelleggel bír. Felszólalt még többek között Winterton lord és beszédében rámutatott arra, hogy a zsidókérdés az egész világon megoldást nyerne, ha Anglia megnyitná Palesztina kapuit. Közölte ezenkívül, hogy Kenyáról kedvező szakértői jelentés érkezett és már meg is kezdődtek a telekvásárlások, amelyeket az angol kormány nagy jóakarattal támogat. Más keletafrikai vidékeken is tanulmányozzák a bevándorlási lehetőségeket. A konferencia végül úgy döntött, hogy határozatait megküldi a Népszövetség titkárságának.

Hogyan hajtja végre Calinescu miniszter közoktatásügyi programját

Hatpontos szigorú rendelkezés a tanerők számára

Bucurestiből jelentik: Miután Armand Calinescu, az új közoktatásügyi miniszter átvette hivatalát, első dolga volt, hogy az oktatásügyben tisztító munkát végezzen és azokat az elemeket, amelyek a régi politikai rezsimnek tevékenységét folytatni kívánták, a tantestületekből eltávolítsa.

Az új közoktatási törvény értelmében a tantestületek tagjainak a következő kötelezettségeik vannak:

- 1) Teljes tanári működésüket szolgálatbalépésük alkalmával tett eskü értelmében kell kifejezniük.
- 2) Az iskolát pontosan kell látogatniuk és rendszeretben, kötelességtudásban mintaképül kell szolgálniuk az ifjúság számára.

3) A törvényeket, rendelkezéseket, valamint a tananyagot tökéletesen kell ismerniük, ugyszintén a tantestületek által kiadott instrukciókat.

4) Az iskolában és társaságban tanárhoz méltóan kell viselkedniük.

5) Ugyanazon helységben kell lakniuk, ahol tanári tevékenységet fejtenek ki, ellenkező esetben olybá tekintetnek, mint akik állomáshelyüket elhagyták.

6) Az iskolai vezetőség és a tantestületek utasításait feltételmentesen be kell tartani.

Az új közoktatási rezsim tehát feladatául tűzte ki Armand Calinescu jelszavát: „Vissza a könyvhöz“ és ez a mottó tényleg a megvalósulásba megy át.

A nyelvvizsgák ügyében**Értekezletet tartanak Cluj—Kolozsváron a transilvaniai ügyvédi kamarai dékánok**

Az aradi ügyvédi kamarában ma délelőtt nem tartották meg a tervezett szóbeli nyelvvizsgát, mert közbenjött akadályok miatt azt a jövőhét első napjaira kellett halasztani. Schiller Ernő dr. a csütörtökön nyelvvizsgára jelentkezett ügyvéd egyébként az írásbeli vizsgálaton megfelelt és szóbelire engedték.

Az Aradi Közlöny munkatársának dr. Moldovan Silvius dékán a következőket mondotta:

— *Julius 24-én Cluj—Kolozsváron valamennyi Ardeal—erdélyi dékán vagy annak he-*

lyettese megbeszélésre jön össze, hogy az aktuális ügyeket, különös tekintettel a nyelvvizsgákra, letárgyaljuk. A meghívóban, amit az aradi kamara kapott, felhívták figyelmünket arra, hogy tanulmányozni akarják ezen az összejövetelen azt az eljárást, amelyet az aradi kamara követett a nyelvvizsgák ügyében.

Aradról előreláthatólag nem dr. Moldovan Silvius utazik a megbeszélésre, tekintettel arra, hogy szabadságra utazik, hanem a prodekán, dr. Ispravnic Sever és két kijelölt választmányi tag.

Vérengzés a jeruzsálemi Omár-mecsetben

Haifában is dühöng a forrongás

Jeruzsálemből jelentik: Tegnap merényletet követtek el arabok ellen, amikor ezek elhagyták az Omár mecsetet. Hivatalos jelentés szerint a merényletnek 10 halálos és 29 sebesült áldozata van. A történetek miatt két zsidó pót letartóztattak. A hatóságok naponta este 6 órától ostromállapotot rendeltek el a város területére.

Safedi híradás szerint itt újabb összetűzések voltak, több halottal és sebesültevel. Haifában gyújtogatások történtek.

Újabb jeruzsálemi jelentés szerint a forrongás rendjén meggyilkolták Abimel Chatis sejket, Jeruzsálem leghíresebb mohamedán főtemplomának, az Omár-mecsetnek főpapját. A főpapot a Suk nevű óvárosi negyedben több revolverlövessel terítették le. Olyan hírek érkeztek Jeruzsálemből, hogy Masa északpalesztinai zsidó kolóniát az arabok teljesen elpusztították és a lakosságot legyilkolták.

Haifában gyalogság, rendőrség és tengerészkatona őrködik az uccákon. A rendőr-

Aranyér!

Azonnal — amint Goedecke féle Anusol-aranyér — lenni végbélkupokot fog használni — tapasztalhatja, hogy nyugtalansága, kedvetlensége, fájdalommai megszűnnek. Ismét friss, életvidám lesz és megszabadul a fájdalomtól. A Goedecke-Anusol kezelés nagyon egyszerű. Az Ön orvosa is ezt ajánlja.

Anusol-Goedecke

ség számos arabot tartóztatott le, akik a legutóbbi incidensekben résztvettek. Nagy megröszölygést kelt Haifában egy Tóbiás nevű angol zsidó gyáros meggyilkolása. Tóbiást az autójából emelte ki egy arab banda és azutár tőrrel leszúrták.

Kanada elhódította

az angol tőpiacot

A Dunarea—dunai és tengeri kikötők fűrészáru exportőrei egyre nagyobb aggodalommal fogadják azokat a híreket, amelyek a román faárúnak az angol piacon való elhelyezését illetik. Az érdekelt körök úgy gondolták, hogy a közelgő őszi hónapok meghozzák azoknak a nagy befektetéseknek gyümölcsét, amelyeket éppen azért eszközöltek, hogy az angol piachoz földrajzilag közelebb eső államok konkurenciáját ellensúlyozzák.

A nemzetközi faáru piacon a romániai fűrészáru legnagyobb vetélytársa az az állam, amely eddig egészen jelentéktelen mennyiségben szállított faáru Angliába, Kanada.

Kanada hatalmas kiterjedésű erdősegeinek termelvényét eddig az Egyesült-Államoknak adta el. Éveken keresztül az északamerikai angol dominium az Uniónak szállította faáru feleslegét.

Az Egyesült-Államokból kiinduló újabb nemzetközi kereskedelmi válság mindinkább nagyobb méreteket ölt s az amerikai faárú piac felvevő képessége a minimálisra csökkent. Kanada új piacot keresett és azt az anyaországban, Angliában találta meg. A brit kereskedelmi körök azonnal felismerték, hogy a helyzet kulcsa a kezükben van. kihasználják a kedvező alkalmat és mindennemű lehetőséget megragadtak arra, hogy a kanadai faáru eljusson az angol piacra. Sőt mi több, a dominiumbeli faárú behozatali illetékét 15 százalékkal leszállították és ezzel majdnem lehetetlenné vált, hogy más állam eljuttassa áruját Angliába.

Ezer utipusú repülőgépet rendelt Anglia

Londonból jelentik: Wood repülésügyi miniszter nyilvánosságra hozta, hogy az angol kormány Lord Nuffield repülőgépgyárából 1000 újrendszerű bombavető gépet rendelt. A repülőgépek előnyeit nem ismertették, de a hírek szerint sokkal nagyobb gyorsaságúak, mint az angol hadsereg eddigi bombavetői.

URANIA: Kettős premíerműsor!

4 órától folytatólagosan

I. Az utolsó kaland

Joan Crawford, William P., Robert Montgomery

II. A véres posta-ocsi

Dick Foran legizgalmasabb filmje. Híradó: Olasz-magyar kupadöntő.

CORSO: Nyitott tető. 4 órától folytatólagosan.**I. Csak egy komédiás**

Rudolf Forster, HANS MOSER, CHRISTL MARBAYN. Kezdetre 8 és 9.30.

II. Mintaférj

Hein Rühmann és Finkenzeller. Kezdetre: 4, 16 8 és 9.30.

Szeretoszlik egy nagy szerelem legendája

Nem Elssler Fanny,

a száz év előtti Bécs híres táncosnője, hanem Károlyi Nadine grófnő volt a Sasiók szerelme

A bécsi volt császári levéltár titkos adatai

Európaszerte nagy sikert arat az „Elssler Fanny” című film. Érdekes aktualitással kapcsolódik a film történelmi felelevenítéséhez az a feltűnéstkeltő felfedezés, amelyet a bécsi levéltárban eszközöltek és amelyről az alábbi riportban számolunk be:

Ebben a cikkben nem a reichstadti herceg életének történetét akarjuk összefoglalni, sem annak tragédiáját egyéni színezéssel újra elmesélni, ellenben közlünk olyan ismeretlen részleteket, apró kulisszatitkokat, amelyeket a volt bécsi udvari levéltár poros aktái őriznek, míg a kutató történész egyszor majd az újságírónál alaposabban feldolgozza.

Kevés történelmi alakról van annyi hamis adatot tartalmazó legenda elterjedve, mint Napoleon fiáról s ennek oka főleg abban rejlik, hogy a szentimentális bécsi nép rendkívül megszerette ezt a szép, szőke herceget s a képzelt történetek költése a népszerűség természetében rejlik. Hogy az ilyen legendákat írják — sőt néha kutatók is — kuforrásként használták fel — pusztán, mert hatásosnak bizonyultak — más lapra tartozik.

Nem igaz például, hogy a reichstadti herceget a bécsi udvarban a gyűlölet légköre vette volna körül. Ellenkezőleg. Volt egy kis tábor, amely rajongott érte. Nagypapa, Ferenc császár és Metternich, a mindenható kancellár, nem szerették ugyan, de nem is gyűlölték. A herceget Bécsbe kísérő Madame de Montesquieu, a guvernante, aki tulajdonképpen az anyját, a mindég távollévő Mária Lujzát helyettesítette, írta egyik levelében fiának, Anatole de Montesquieu gróf ezredesnek: „a császár sokszor megpróbálkozott gyengéd lenni unokájához, ölébe vette a bájos gyermekét, hogy azután kelletlen arccal átadja valamelyik udvarhölgynek. Lassan aztán fel is hagyott ezekkel a kísérletekkel.” „Kétségtelen, hogy Ferenc császárban ugylátszik néha felébredt a nagyapai szton és dicséretreméltó energiával megpróbálkozott megszeretni unokáját, a hatalmaskodó gögös császár azonban képtelen volt elfelejteni a parvenü származást. ...Egy ízben panaszosan mondja Metternichnek: „írja tovább levelében Montesquieu asszony: „még azt is jobban szeretném, ha például Neipperg lenne az apja (Neipperg gróf — mint ismeretes — később nőül is vette Lujzát) „ő legalább gróf, kamarás és császári tábornok, de ha elgondolom, hogy az apja révén egy korzikai ügyvéddel kerültem rokonságba, hiszen ez borzasztó!”

A herceg nem is ismerte Elssler Fannyt

A fiatal herceg, akit három esztendő korában választottak el apjától s arra nem emlékszik már, gondolatban állandóan a nagy császárral foglalkozik, az udvarhölgyek titokban becsempészik hozzá a „Faites de la France” című könyvet, amelyből kívülről megtanulja az összes nagy csaták történetét. Most már állandóan katonásdit játszik, álmában csatákról, győzelmekről beszél, francia vezényszavakat kiáltoz, kijelenti, hogy katona akar lenni és csatákat vívni. Napoleon nyugtalan vére lobog benne. Ferenc császár és Metternich aggódva figyelik a herceg fejlődését. Később Dietrichstein gróf, aki mint a herceg nevelője korlátlan befolyást nyer, elintézi, hogy az összes asszonyokat eltávolítsák környezetéből, mert az udvarhölgyek ápolják benne a Napoleon-kegyeletet. Többek közt elbocsátják a két francia guvernantot is: Madame Montesquieu-t és Soufflet. Mindez azonban nem használ és most már majdnem bizonyosra vehető, hogy a Sasiók érzéseiben sohasem lesz osztrák. Ez annál nagyobb baj, mert Franciaországban közben egyre erősödik a bonapartista mozgalom, amelynek célja köztudomásulag a reichstadti herceg trónrajuttatása és nemcsak Ferenc császár, de az egész osztrák diplomácia meg van győződve arról, hogy dacára a hatalmak szerződésének, ezt előbb-utóbb megakadályozni nem lehet.

Metternich ügynökeinek most már elég gondot okoz a bonapartista megbízottakat távolartani a hercegtől.

A Sasiók most már tizenhét esztendő, gyönyörű szép fiatalember, az összes bécsi asszonyok, leányok titkos ideála, minden udvarhölgy szerelmes belé. Őt azonban meglehetősen hidegen hagyják a nők. Az osztrák főváros közhírsége — akkor Elssler Fanny világhírű táncosnő lábait csodálta, nem véletlen tehát, hogy a néplegenda összeboronálta a reichstadti herceggel és még ma is vannak kutatók, akik makacsul állítják, hogy Napoleon fiát gyengéd szálak fűzték

Esterházy gróf ismerteti meg a Sasiókkal Károlyi Nadinét

A reichstadti hercegnek — aki egyébként se volt annyira szerelmes természetű, mint az osztrák hercegek általában és női társaságban meglehetősen félénken viselkedett — egyetlen nagy szerelme volt: Károlyi Nadine grófnő, született Kautiz hercegnő.

Károlyi grófnő, aki egyébként a bécsi udvar legszebb asszonyai közé tartozott, igen jó barátságban volt Esterházy Móric gróffal, a világhíres és nagystilű diplomatával, Metternich titkos ellenfelével, akinek más külpolitikai elgondolásai és terveivel, mint a nagy kancellárnak.

Esterházy jóvoltából ismerkedett meg a herceg Károlyi Nadinéval, Metternich környezetében. A gróf gardirozása mellett ártatlan fiórt fejlődött ki a fiatalok között, ami az egyébként kissé felületese és dolgokat könnyen vevő szépasszony szívében nem ejtett különösebb sebet, a herceg azonban halálosan szerelmes lett belé, verseket írt hozzá és órák hosszat beszélt róla barátjának és bizalmasának, Prokesch Osten grófnak.

Természetesen Metternich is értesült a dologról és azonnal értékelni tudta a veszélyt, melyet a magyar főúr befolyása jelenthet, ha a herceg a francia trónra jut s nekifogott, hogy ezt az ártatlannak látszó fiórt megakadályozza.

A kulisszák mögött finom sakkhuzásokkal mérkőzött a kancellár a magyar arisztokratával, a küzdelemben végül Metternich győzött s különböző praktikákkal sikerült neki Károlyi grófnőt elidegeníteni a hercegtől, majd később eltávolítani az udvartól.

A reichstadti herceg sokáig bánkódott, a csalódás majdnem kedélybeteggé tette s Metternichben akkor fogamzott meg az a terv, hogy az „ördögöt csak Belzebubbal lehet kiűzni” című receptet alkalmazza rajta. Minden igyekezetével rajta volt, hogy a Sasiók bufelejtőnek valami új szerelmet találjon, természetesen olyant, ami kellemes Metternichnek.

A kancellár az udvari színház egyik szép fiatal művésznőjét, Therése Peche kisasszonyt választotta ki erre a szerepre s most már csak arról volt szó, hogy kellő formák között összehozza a herceggel. Ez sikerült és a herceg, barátai unszolására — akik ebben az esetben Metternichnek engedelmesskedtek — inkognitóban megjelent Peche kisasszony lakásán egy, a tiszteletére rendezett teán. A színésznő ugylátszik nem volt eléggé intelligens, vagy túlságosan örült a nagy kitüntetésnek, tény, hogy annyira visszataszítóan mohón viselkedett és annyira szavalta a Metternich által előírt szerepet, hogy a herceg gyanút fogott és egy udvarias kézcsókkal rövidesen elbucszott, hogy azután soha többé viszont ne lássa. Vigaszul másnap egy rendkívül értékes diamémet küldött a színésznőnek. A kancellár még párszor megpróbálkozott hasonló kísérletekkel, de minden esetben eredménytelenül. A Sasiók nem ment lépse s mindvégig hü maradt Károlyi Nadine emlékéhez.

A Sasiók politikai végrendelete

1832. május. Megint sorfát áll a nép a schönbrunni kastélyhoz vezető fason és valószínűleg vannak a várakozók között olyanok is, akik valamikor ugyanígy újongó örömmel fogadták az aranyos udvari batárból mosolyogva integető szőke kis királyfit. Most is őt várják, a Sasiókat, de ezúttal komor, majdnem gyászos hangulatban. Híre ment, hogy Napoleon tüdőbajos fiát, aki nem bírja a Burg dohos levegőjét, orvosai tanácsára

a híres táncosnőhöz.

Nos ebből a legendából egy szó sem igaz, a reichstadti herceg nem is ismerte Elssler Fannyt...

A romantikus történet magyarázata az, hogy a szép táncosnő, ha Bécsben tartózkodott, napjának legnagyobb részét betegeskedő öreg barátjának és atyai loakarójának, von Gentznek palotájában töltötte s később, amikor a beteg politikus végleg ágyának dőlt, oda is költözött, hogy állandóan mellette lehessen. Gentz egyik legjobb barátja Prokesch Osten gróf volt, a herceg kedvelt adjutánsa, aki, ha szolgálata nem tette lehetővé, hogy beteg barátját meglátogassa, levélben érdeklődött hogyléte iránt. A schönbrunni kastély livrés lakáiai tehát tényleg gyakran kopogtak a Singerstrassen lévő arisztokratapalota kapuján, a levelek azonban — amelyeket rendszerint Elssler Fanny vett át és olvasott fel a betegnek — Prokesch Osten gróftól jöttek, nem pedig a „szerelmes” hercegtől. Viszont az ucca népe csak annyit látott, hogy az udvari lakások gyakran hordják a leveleket abba a házba, ahol a szép táncosnő lakik s ebből természetesen arra következtettek, hogy azok a fiatal herceg forró szerelmes vallomásait tartalmazzák. Elssler Fanny pedig tisztában lévén ennek a reklámnak jelentőségével, bölcsen hallgatott.

kihozzák Schönbrunnba. Megilletődött csend fogadja az udvari kocsi... A sápadt arcú, beesett szemű, tüdőbajos herceg, aki ugy lesoványodott, hogy lötyög rajta a tábornoki uniformis. Hartmann gróf adjutáns kariába kapaszkodva, zihálva lassan megy fel a kastély főbejáratainak lépcsőin, a mereven tisztelgő burgzsandár-örség között. Halotti csend... s a tömegből csak akkor hangzik fel a hangos zokogás, mikor a „schönbrunni kísértet” — így nevezték el később — már eltűnik a palota kapujában.

Betegágyát abban a drága gobelinekkel díszített szobában állítják fel, amelyben valamikor Napoleon töltött egy éjszakát, mikor Schönbrunnban járt. Allapota június elején válságosra fordult. Az udvari orvosok konzillumot tartanak és egyhangulag megállapítják, hogy nincs mehetség, a beteg legfeljebb egy hónapig húzza még.

A reichstadti herceg — aki, mint minden tüdőbajos, hosszú ideig makacsul bizott felgyógyulásában — most már sejtí végét és két levélben bucsuzik el mindazoktól, akiket szeretett: Prokesch gróf egykori adjutánsától és Károlyi Nadine grófnőtől.

Prokeschhez intézett levele tulajdonképpen politikai végrendelete is, amelyből Metternich sajnálkozva vehette tudomásul, hogy a Sasiók, mint leendő császár Európa békéjét Franciaország és Ausztria szövetségével képzelte végleg biztosítani. Franciaország és Ausztria szövetsége! Páratlan perspektívái lehetőség, amely a világtörténelem elkövetkezendő szakának nyilván más irányt adott volna, ha a sors nem hiusítja meg. Prokescht még arra is kéri a herceg, hogy halála után utazzon Rómába és adja át nagyanyjának, Bonaparte Letitiának unokája utolsó üdvözlését.

Metternich eltüntetett bucsulevelét

Károlyi Nadine soha sem kapta meg a reichstadti herceg utolsó levelét, azt a cabinet noir elköhozta és Metternich rendeletére megsemmisítette.

Károlyi grófnő ugyanis ebből a levélből természetesen megtudta volna, hogy mily hazug vádakkal és gyanúsításokkal illette őt Metternich a herceg előtt csak azért, hogy a barátság megmaradjon; ez érthetően kellemetlen lett volna a kancellárnak.

Julius huszonkettedikén, hajnali öt és hat óra között alig huszonegy esztendő korában örökre távozik a Sasiók. Egyszerű koporsóját két nap múlva helyezik el a bécsi kapucinusok sírboltjában, ma is ott áll a Habsburg-sírok között, közvetlen Ferenc császár, a nagypapa szarkofágja mellett. Egyetlen „parvenü” a halott Habsburgok sorában... A. L.

Papana kapitány oceanrepülése biztosra vehető

Bucurestiből jelentik: Az Ordinea című napilap közlése szerint Papana kapitány oceanrepülése már biztosra vehető. A Newyork—Bucuresti-utvonalat 10 nap alatt repüli át. Az Egyesült Államok kormánya már engedélyezte, hogy területe felett átrepülhessen a román oceanrepülő gép pilótája. Bucurestiben nagyszabású ünnepeket készítenek elő Papana kapitány fogadtatására.

Aradra érkezett Trotzki Leó mexikói szomszédja

Beszélgetés Wagner Lajos mexikói cénagyárossal, aki tizenhárom évvel ezelőtt vándorolt ki az ujvilágba

Arad lüldőváros belga vendégei

Tizenhárom esztendővel ezelőtt, 1925-ben egy vállalkozókedvű aradi hagyta itt szülővárosát, hogy feleségével és négy éves gyermekével együtt szerencsét próbáljon a tengerentúl. Wagner Lajos, az aradi textilgyár tisztviselője volt, aki azt tűzte ki célul maga elé, hogy miután az irodai munkán kívül a textilszakmában is tökéletesítette magát, az ujvilágba, Amerikába költözik és ott alapozza meg jövőjét. Wagner Lajos németül, olaszul kitűnően beszélt és biztosra vette, hogy tervét siker koronázza, noha már Aradon tudta hogy az Amerika! Egyesült Államokba csak nagy kerülővel juthat majd el, mert a bevándorlást szinte lehetetlenné tették...

A hatalmas természetű Wagner Lajos nem ijedt meg a veszélyektől, Mexikóba ment, hogy innen jusson át az USA területére. Három napot tartózkodott Mexikó fővárosában, egyetlen szót sem tudott akkor még spanyolul, de a három nap alatt állást szerzett magának és most, amikor a *Palace*-kávéház teraszán a hatalmas mexikói szivar sűrű füstje mögött visszagondol a multra, nyugodtan szögezi le, nem bánta meg, hogy nem ment tovább.

A kávéházi asztal mellett öten ülünk: Wagner Louis, a mexikói „*Ampola*” cénagyár tulajdonosa, két fia, akik közül az egyik Aradon, míg a másik már Mexikóban született és Hartmann Sándor a sógora, aki Aradon vendégségül látja Louis Wagnert. Rövid pár szóban elmondható, hogy mi is történt az elmúlt 13 év alatt Wagnerral. Mexikóban textilgyárban vállalt állást, később önállósította magát és cénagyára van, amelynek fényképei elárulják, hogy amerikai viszonylatban is kiváló üzem.

— Mexikóban — mondja Wagner — mindenki érvényesülhet még ha idegen is, Csupán spanyol nyelvet kell beszélnie. Aki a nyelvet hamar elsajátítja, az ebben az óriási városban, amelynek uccáin hetvenezer autó száguld, talál munkaalkalmat. A bérek pedig magasak. Egy legalsóbbrendű munkás napi keresete körülbelül száz lej... A megélhetés hallatlanul olcsó, s ha valaki komolyan dolgozik, megbecsülik. A munkások és tisztviselők igen nagy százaléka idegen. Jó magam is megtartottam román állampolgárságomat, csupán kisebbik fiam mexikói, mert ott született.

— Az életünk nem nagyon változatos. Ma gyár egyesületünk van, amelynek a Mexikóban élő öt román család is tagja. Vasárnaponként vagy „*fronto*”-küzdelmeket tekintünk meg (ez érdekes mexikói kézilabda-játék), vagy pedig bikaviadalokat nézhetünk. *A viadorok nevét úgy ismerik, mint Európában a futballistákét.* Hatalmas fizetést huznak ezek a viadorok, akik Mexikó ünnepeit sztárjai. De ezenkívül minden sportban jelentőset fejlődött az utóbbi években Mexikó.

A gyerekek is közbe-közbe szólnak. Igy tudom meg, hogy Mexikóban az iskolaviszonyok kitűnőek. E pillanatban rövid szabadságon vannak, mert a tanítás csupán decemberben fejeződik be, de az oktatás sokban különbözik az európaiktól. A tanár barátja a tanulóknak, akivel együtt sportol. *Az iskolákban filmek segítségével „öntik” a tudományt a nebulókba...*

Wagnerék nem laknak bent a városban, hanem körülbelül tíz percrenyire onnan. Ez azonban nem számít. Távolság ott nincs. Közvetlen szomszédjuk, alig néhány kilométernyire tőlük, érdekes ember: Diego Riverának hívják, festőművész és arról nevezetes, hogy ő látja vendégségül Trotzki Leót. A kecskeszakállas világhírű száműzött kis kellemetlenségbe sodorta szomszédait. Ugyanis odaérkezése után Wagnerék háza előtt vonultak el Trotzki alakja alá a tüntető tömegek. *Hol ellene, hol*

mellette tüntettek, de Wagnerék arról mindenkor tudomást szereztek. Csak legutóbb történt, hogy Trotzki felkérték, beszéljen telefonon egy Newyorkban tartott munkágyűléshez. A telefont különböző mikrofonokkal fel is erősítették. Trotzki elmondta mondókáját, azonban azt más, mint aki a szobában tartózkodott nem hallhatta. Mint utóbb kiderült, ismeretlen kezek elvágták a telefon drótját.

Wagner Lajos és családja hazajövet gyönyörű utat tett meg. Kubából Haitibe, onnan pedig San Domingora hajóztak, végül Porto Ricoba és haza... San Domingo fővárosa San Domingo — volt. Mióta azonban Trujillo az új elnök, akit istenít a nép, a főváros neve Ciudad Trujillora változott meg. A középületeken a feliratok ezen a szigeten így hangzanak: „Az

Hogyan látják Aradot és az aradiakat az udvarias belgiumi mérnökök

Örvendetes tény, hogy szinte fürdőváros jellegű lett Arad az utóbbi években: idegenek érkeznek, akik elragadtatással nyilatkoznak városunkról. A Mureş—Marosparti sétány, a strand, a fásoros uccák az idegenek szemében nagyon vonzó. A méltóságáteljesen hőmpölygő Mureş—Maros vízen karsu vitorlások siklanak a szelek szárnyán és a csónak-korzó is olyan látvány, amely csak az ittemiek számára megszokott, de az idegen szemében színpompássá varázsolja a város képét.

Az aradi uccákon néhány napja egy belga rendszámú gépkocsi keltette fel a figyelmet s a „benszülöttek” — joggal lehet így nevezni az aradiakat, mert mindenkit bronzbarnára éget az itteni napsütés — érdeklődéssel fordultak utána: belga vendégek?...

Igen. Egy aradi fiatalember, *Leipniker* Sándor vendégei. Leipniker Sándor a közelmúltban végezte el a Tournai-i textilfőiskolát és amidőn hazautazott, belgiumi barátai elkísérték, hogy megismerhessék Romániát is.

A látogatók: Paul Baly és felesége, aki szép szőke asszony. Paul Baly francia nemzeti ségű textilgyáros, gépkocsiján érkezett Aradra neje, *Prusski* Mariam lengyel textilmérnök és egy nagyon hosszunevű portugál kollégáiuk. Antonio Vicente Motta *d'Alcantara* társaságában.

Adományok a Straja Tarii repülőgépvásárlási mozgalmának céljaira

Ismeretes az a mozgalom, amelyet a Straja Tarii parancsnoksága indított meg annak érdekében, hogy országos gyűjtés útján a Straja Tarii repülőgépet vásároljon és a maga részéről is hozzájáruljon az ország védelméhez. Aradon és a megyében *Crisan* Ascaniu, a Moise Nicoara fiuliceum igazgatója, az aradi strajer légió parancsnoka intézett meleg felhívást az aradi és megyei strajerekhez a gyűjtés sikere érdekében.

Az aradi fiúiskolák, a Moise Nicoara liceum, a fiukereskedelmi liceum, ipari fiuliceum, tanítóképző, Iosif Vulcan gimnázium, az Aradul-nou—ujaradi gimnázium, valamint az aradi 5-ös, 7-es, 9-es, 10-es, 15-ös, 19-es, 20-as, 27-es és a szegény gyermekek elemi iskolája összesen 20 ezer 762 lejt gyűjtöttek a Straja Tarii repülőgépre.

A megyei fiú elemi és középiskolák összesen 29 ezer 422 lejt járultak hozzá a gyűjtéshez. Az 50 ezer 184 lejt kitevő összeget a Straja Tarii aradi parancsnoksága a 2538, 2707, 2881 és 3732. számú nyugták ellenében az aradi pénzügyigazgatóságon helyezte letétbe.

Isten és Trujillo. Egy diktátor, akit imád a nép... Igaz, hogy sokat is tett országáért. Felvirágoztatta, gazdagította és egyetlen sziget, amelynek pénzürtéke a dollárral egy nivón áll...

Európában 4600 kilométeres utat tettek meg autóval. Megnézték Németországot, Franciaországot, Magyarországot és itthon is több kirándulást tesznek.

— Mostanában nálunk — mondja Wagner Lajos — egy kicsit nyomott a gazdasági helyzet. Ez azóta van, amióta az állam kisajátította a petroleumot. A pénz értéke is csökkent, de ez csak átmenet. A mi egyeletünkben, Mexikóban bizakodók vagyunk. Néhány hónap, legrosszabb esetben egy év és minden a régi lesz.

A kis egyeletben — és ezt hangsúlyozza Wagner Lajos — felekezeti és nemzeti különbség nélkül mindenki tag lehet. Politikai vitákra sosem kerül sor, csupán kedélyes eszmecserékre. Népszerű tagja az egyeletnek egy aradi *Menczer* bácsi — így mondja Wagner Lajos. — aki 45 esztendeje hajózott át Mexikóba és azóta még nem volt idehaza. Földbirtoka van és mexikói állampolgár.

Wagner Lajos néhány hétre rándult át Európába. Felkeresi összes ittélő rokonait. Felkeresi a régi üzemet, amelyből azóta a hatalmas virágzó gyártelep lett, azután visszatér második hazájába, Mexikóba...

A belgiumi látogatók Franciaországon, Svájcban, Olasz és Magyarországon keresztül érkeztek Aradra, 2700 kilométer hosszúságú utat tettek meg. A francia gyáros büszkén mondja: egyetlen defektet sem kaptak.

Munkatársunk beszélgetést folytatott a belgiumi vendégekkel, akik a legkellemesebb benyomásokat szereztek aradi látogatásuk alkalmával.

Hogyan látja egy távoli idegen az itteni viszonyokat, kultúrát, embereket?

— Itt inkább az uccákon élnek az emberek, — mondják. Nyugaton nincs ilyen forgalom az Aradhoz hasonló kisvárosokban.

A francia és lengyel mérnökök véleménye szerint az aradi hölgyek csinosak, ápoltak és jólöltözöttek.

A szép szőke francia asszony kijelentése szerint: A férfiak nagyon lovagiasak, szintén igen jólöltözöttek és — szentimentálisak (?) Meglepő — mondja — hogy itt mindenki több nyelvet beszél.

Az Aradról és az aradiakról adott hiteles nyilatkozatok után mi is tartozunk annak megállapításával, hogy Arad franciául beszélő kedves belgiumi vendégei mindenben méltóak a nagy francia hagyományokhoz: elegánsak, szellemesek és — udvariasak.

Megnehezítik a fegyelmi büntetésben részesült főiskolások más egyetemre való beiratkozását

Bucurestiből jelentik: *Calinescu* belügyminiszter tegnap írta alá azt a rendelkezést, amelynek értelmében azok az egyetemi hallgatók, akik fegyelmi büntetésben részesültek, elvesztik azt a jogukat, hogy más egyetemeken vizsgázhassanak. Amennyiben más egyetemen óhajtnak folytatni tanulmányukat, úgy kérvényt kell, hogy benyújtsanak és az illetékes tényezők csak a fegyelmi büntetés kitöltése után intézik el kérelmüket. Kivételes esetben megengedhető, hogy a kérelmező az általa választott új egyetem székhelyén töltsen ki fegyelmi büntetését.

CENTRAL: 3, 5, 7 $\frac{1}{2}$, 9 és 11 órákor a kertben
ELLSLER FANNY
 Az akkori idők legnagyobb táncosnőjének csillogó dícsőrége gyengéd, mélyérezésű szerelme és keserű bánzomlása.
 Főszerepben **LILIAN HARVEY.**

ARADI KÖZLÖNY

Telefon: 11-51. Sürgönycim: KÖZLÖNY

Szerkesztőség és Kiadóhivatal:
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési áraink:

Égész évre . . . 840 lei || Negyedévre 210 lei
Félévre . . . 420 „ || Egy hónapra 70 „

Sex appeal helyett — glamour

Képzellék, kedves olvasóm, — nem divat már a sex appeal. Nem hordják. Nem is alkalmazzák. Vagyok olyan jó szívet azokkal szemben, akik írásaimmal szemben vannak jó szívet, hogy sletve elárulom ezt. Mielőtt nyaralni mennének, hogy eszerint készüljenek fel. Különösen azok, akik külföldre mennek. Mert tengerentúlról onnan, ahol a filmszépészek diktálnak a nőknek a hódítási felkészülést hoztak divatba.

Glamour ennek a neve. Éppen olyan anatólosan, mint a sex appeal. Ez a kifejezés szóról-szóra azt jelenti, hogy varázs. De női hódítási beállításban inkább bájjal kevert valami akar ez a varázs lenni, amivel persze megint csak a férfiakra fogunk hatni. Még pedig szende, fiatalos, leányos bájjal, aminek még hozzá öntudatlanul kell hatni. Ennek folytán a glamour a természetesség felé tör, nem olyan erős hatásokkal operálva, mint a sex appeal cselekedte. Így a glamour nem használ üvöltően vörös, sőt narancsvörös ajakkrúzst. Hozzá az arcfestés is enyhébb árnyalatokkal operál. Nem olyan erős barnaprossal, hanem lilomfehér alapszínen elmosódó gyermekded rózsaszínnel. A kicsibűt és ceruzavonalban festett szemöldökök annyira nem divatosak, hogy azok a szegény vidéki nők, akik még ezt hordják — városba kerülve, sürgősen hajnövesztő olajjal iparkodnak új életre kelteni kiirtott szemöldökeiket. A vérszinű, vörös körmököröl nem is szólva, ami csendes borzongást kelt a régifajta édes, rózsaszínű körmökcskék viselőiben.

S mindez azért, mert a vamp nő, a vampiros demontípus helyébe szende naivság varázsával az angyaltípus furakodott. A sex appeal vampnő majdnem olyan divatú most már, mint a régen hordott pamut-harisnya és barchetalszoknya. — Ki tudja, hogy az angyaltípus terhódítása nem fogja-e a jó öreg barchetet is feleleveníteni! Hisz a régi divatok gyakran térnek vissza. S akkor éppen olyan megvetéssel fogunk a pókhálójóvákonyságu alsóruhákra gondolni, mint most a barchetekre. És arra, hogy a bál ruhákat — máris szende elpirulva mondom ki — egyenesen a testre húzták fel valamikor. Mégpedig nehezen, mert szűk volt és tapadt. Minél jobban, annál divatosabb volt! Akkor! — De most a glamour-világban édesen fodrozott, csipkézett és rüszözött megint legalább is az estélyi ruha, ami alól csak bokavillanásokkal izgatt a szende glamouros ártatlanság. Nem lábszárak táncolnak már a háttérben, csak bokák libegnek, mint valaha régen. Amikor sáros időben külön aszaltbetyárszórakozás volt a női lábak szemlélése, a jótékonyan felkapott szoknyák jóvoltából.

De a glamourhölgy más tekintetben is nagyanyáink szokásait és divatját veszi majd fel. A fodros, bő estélyiruhához virágot, szallagot, csillagdiszket tűz a hajba és kesztyűt huz a kézre. Legalább is este. Mert délelőtt a strandon egyelőre még nem huz kesztyűt ugyanaz a sportvamp, aki délután már glamourdámává vedlik át.

Nagyon komplikált feladatok elé állítja ez az új szendedivat a szegény, férlihódításra ítélt modern nőt. Nemcsak külsejében kell olyan formán változnia délelőtt és délután, mint ahogy tavaly a hajviselettel elindult ez az irányzat. Amikor ugyanaz a hölgy, aki délelőtt nem csak bubí, hanem Etonfrizurás férfifejet hordott — estére fodrászművész által készült hajkoronájával ékeskedett. De a vadul sportoló, derékig csupasz fürdőruhás nő, másképp is kell, hogy beszélgesen, mint a szinte krinolinosan bő és hosszuszoknyás, régi képekre emlékeztető glamourhölgyike. Amiről délelőtt szabadon s minden restelkedés nélkül beszélt, atól este elpirul.

A glamourdologhoz tartozik az az új divat is, hogy kedves, ártatlan játékokat játszanak a fiatalok. Nem bárhangulatos, alsóvilágítású félhomályban táncolnak. Hanem teljes világosságban társasjátékokat rendeznek. Szellemeskedésre alkalmas, régifajta szófeladásokat, rejtvényeket. S a szabadban szembekötődött, „komámasszony, hol az olló” és „utolsó pár előre”, éléle rég bevált és felelevenített édességeket. Amivel

mind hódítani lehet. Kis sikolyokkal, karbaszaladásokkal, ártatlan véletlenekkel! Csupa játék!

Mint ahogy ez az egész új irányzat is újra csak játék. Játék a tüzzel! A sex appeal is az volt, a glamour is az! És játék a férfiak hiszékenységgel. Akik majd azt hiszik, hogy nem hiszik el az ártatlanságot annak, aki délelőtt még felvilágosodottabb volt, mint a kedves mamája. Pedig elhiszik! Mindent elhisznek, amit jól esik elhinniök.

Ezért hát éljen a legujabb játék! Éljen a glamour!

— IDŐJÓSLAT. Északon a hőmérséklet csökken, általánosságban szép idő.

— ZÜRICH TÖZSDEZARLAT: Páris 12.09 és fél, London 21.56 és háromnyolcad, Newyork 437.18, Brüsszel 374.02 és fél, Miláno 23.01, Amsterdam 240.60, Berlin 175.70, Prága 15.12, Varsó 82.40.

— Titeanu Eugent nevezték ki sajtó- és propagandaügyi alminiszterré. Bucurestiből jelentik: Ma délel 12.40-kor Őfelsége II. Carol király és Miron Cristea patriarka-miniszterelnök jelenlétében a királyi palotában Eugen Titeanu, az újonnan kinevezett sajtó- és propagandaügyi alminiszter letette az esküt.

— Arad megye új főügyésze: Vuia Tiberiu. Nem régebben hírt adtunk arról, hogy dr. Petrutiu Iustin vármegyei főügyészt nyugdíjazták. A megüresedett állásra Vuia Tiberiu ügyvédet, a román újságírók szervezetének elnökét nevezték ki, aki már a mai napon le is tette az esküt.

— Törvényszéki szünet. Július 15-én, pénteken megkezdődött a kéthónapos törvényszéki szünet. Az ügyeket ezalatt szüneti tanácsok tárgyalják le.

— Meghülésnél és náthaláznál reggel egy pohár természetes „Ferenc József” keserűviz gyakran igen jót tesz, mert a gyomorbélcsatornát alaposan kitisztítja és meregteleníti, azonkívül pedig fokozott anyagcserét és kielégítő emésztést biztosít. Kérdezze meg orvosát.

— Kényszerlakhelyet állapítottak meg három volt légionárius részére. Bucurestiből jelentik: A belügyminiszterium hivatalosan közli, hogy a 14640—1938. számú rendelet alapján a légionárius-támozgalomban való részvétel miatt kényszerartózkodási helyet jelöltek ki Bozantan Victor oradeai kereskedő, Posteuca hotini tanár és Strugaru Dumitru orhei-i ügyvéd számára. Az említettek elűntek lakásukról és ezért az illetékes hatóságnál való jelentkezésre hívják fel őket.

Hőségben hűsit: Valódi Diana.

— Magas állást kapott Hitleről a Schuschnigg-kormány volt külügyminisztere. Londonból jelentik: A „Daily Herald” jelentése szerint Hitler birodalmi vezér Schmidt Guidot, a volt Schuschnigg-kormány külügyminiszterét a hirtlenbergi töltényvár igazgatójává nevezte ki. A lap szerint Schmidt, akinek nagy szerepe volt Schuschnigg berchtesgadeni utjának előkészítésében, most kapta meg elismerését.

— Meghosszabbították a román—olasz kereskedelmi egyezményt. Rómából jelentik: Ciano gróf olasz külügyminiszter és a római román nagykövét aláírták a román—olasz kereskedelmi és üzleti egyezményt meghosszabbító jegyzőkönyvet.

— Dr. J. KERÉKES RÓZSI BELGYÓGYÁSZ-SPECIALISTA hazaérkezett. Új telefonszáma: 27—24.

Ovatlan pillanatban

— Mjt olvas? Azt hittem, hogy vak.
— Nem is olvasok, csak a képeket nézem.

— Elhagyta betegágyát az angol király. Londonból jelentik: VI. György angol király tegnap néhány órára elhagyta betegágyát.

— ARADVÁROS FŐORVOSI TISZTSÉGÉNEK BETÖLTÉSE. Annak idején megemlékeztünk arról, hogy dr. Cucu Vasile városi tiszt főorvos nyugalmába vonult. A megüresedett állásra pályázatot irtak ki, amelynek eredménye még nem került nyilvánosságra. Hir szerint a városi főorvosi tisztséget dr. Coțoiu Romuald Savarşin—soborsini körorvos, Hunedoara—Hunyadmegye volt főorvosa foglalja el. Dr. Coțoiu Romualdot Aradon is ismerik és becsülik, esetleges kinevezésének híre pedig általános rokonszenvvel találkozik.

— Windsor herceg Firenzébe érkezett. Firenzéből jelentik: Windsor herceg feleségével repülőgépen tegnap Firenzébe érkezett, ahol az egyik nagy szállodában bérelt lakosztályt. A hercegi párnál a mai nap folyamán Savoia Mária hercegnőn kívül a firenzei angol alkonzul is tisztelegő látogatást tett.

— A föld népessége. Genfből jelentik: A Népszövetségi statisztikai hivatal közlése szerint 1936. december 31-én lezárt népszámlálási adatok szerint a földön kétfélemillió 115.800.000 ember él.

— Vakmerő ékszerablás Londonban. Londonból jelentik: Vakmerő ékszerablás történt az angol fővárosban: Cartier világhírű francia ékszerész felesége, Almásy Jaquelin grófnő, amidőn gépkocsijával lakása elé érkezett, észrevette, hogy 5000 font értékű tartalmazó ékszerdobozát nyomtalanul eltűnt. A lopás valószínűleg akkor történt, amidőn a grófnő lakása előtt néhány percre őrizetlenül hagyta gépkocsiját.

— Halálozás. Almási báró Exterde Kálmán f. hó 14-én 63 éves korában elhunyt. Temetése f. hó 16-án délután fél 6 órakor lesz az „Eternitatea” (felső) temető halottasházából.

— Lejegyezték a magyar kölcsön százhuszonötmillió pengős első részletét. Budapestről jelentik: A magyar állam öt éves beruházási programjához szükséges kölcsön első részletét, amely 125 millió pengő névértékben került kibocsátásra, a tegnapi napon teljesen lejegyezték. A pénzintézetek 35 milliót, a postatakarékpénztár 20 milliót, az országos társadalmi intézetek és a MABI szintén 20 milliót, a nyugdíjpénztárak 10 milliót és a biztosító intézetek 5 milliót jegyezték.

Erő, jókedv, frissesség: Valódi Diana.

— FELFÜGGESZTETTÉK A FOGHÁZAK ALIGAZGATÓJÁT. Bucurestiből jelentik: Donar Munteanu, az államfogházak vezérigazgatója jelentése alapján az ügyészség megindította a legérelvesebb vizsgálatot Octav Gorascu, az államfogházak aligazgatója ellen, aki súlyos visszaéléseket követett el. Iamandi igazságügyminiszter a vizsgálat megindítása alkalmával felfüggesztette állásától Octav Gorascut.

— HÉTFŐN HIRDETNEK ÍTÉLETET WEISZLOVICS EMIL ÜGYÉBEN. Cluj—Kolozsvárról jelentik: Weiszlovics Emil ismert Oradea—nagyváradi szállodatulajdonos állott vádlottként a Cluj—kolozsvári hadbírószék előtt. Ismeretes, hogy Weiszlovics Emil néhány hónappal ezelőtt az Oradea—nagyváradi színházban a „Szent Péter” című intonált királyhymusz elhangzásakor a vád szerint tiszteletlenül viselkedett. A tegnapi tárgyaláson a Cluj—kolozsvári magyar színház több tagja jelentkezett tanuként és azt vallották, hogy a hymusz intonálása közben véletlenül figyelemmel kísérték Weiszlovicsot. Eimondották, hogy Weiszlovics megmozdította ugyan a fejét, sőt hátra is fordult, de tiszteletlenül hallgatta végig a hymuszt. Dr. Hațiegan Emil egyetemi tanár Weiszlovics védője kérte a minősítés megváltoztatását, s eszerint a hadtestparancsnokság egy rendelete mindössze kihágásnak minősíti Weiszlovics tettét. Az ítélet kihirdetését hétfőre halasztották.

— Az osztálysorsjáték mai, július 15-i húzasan nagyobb nyereeményeket az alábbi sorsjegyek nyertek: Az egymillió leies főnyereeményt a 15800-as számú sorsjegy nyerte. 400.000 leit az 1882-es, 200.000 leit a 42406, 100.000 leit a 18524 és a 18995-ös, 50.000 leit a 20312-es, a 2211-es, a 30629-es és a 48258-as számú sorsjegyek nyertek. A 41. 24. 06. 68 és 58-as számmal végződő sorsjegyek 912 leit nyertek. — A melléksorsjegyek közül a 375979-es számú sorsjegyet húzták ki a milliós nyereeményvel, — 200.000 leit a 252871-es és 162761-es sorsjegyek nyertek, a 144891-es, 198962 és 291946-os számú sorsjegyeket 100.000 leies nyereeményvel húzták ki. 50.000 leit a 24406, 276207, 287825 és 186408-as számú sorsjegyek nyertek. A 779. 551. 817. 250. 467. 663. 641. 690. 128 és 229-es számmal végződő melléksorsjegyeket 228 leies nyereeményvel húzták ki.

— Szigoruan végrehajtják Bucurestben az áruk ellenőrzését. Bucurestből jelentik: A lapok részletesen foglalkoznak az ármegállapító rendelkezés végrehajtásával. A rendelkezés értelmében a bucuresti-i kereskedők kötelesek kis táblákon feltüntetni az árakat. A hatóság tegnap nagy mennyiségű kenyeret kobozott el egy péktől, mert nem volt meg az előirt súlyuk.

— RÖVIDESEN ALÁIRJÁK AZ ÚJ ROMÁN—PALESZTINAI KERESKEDELMII SZERZŐDÉST. Bucurestből jelentik: Pénteken reggel a Románia és Palesztina között megkötendő új kereskedelmi egyezmény érdekében a két állam megbízottai Jordan vezértitkár elnöklété alatt folytatták a tárgyalásokat. A bizottság az egyezmény több pontját már megszerkesztette és a végleges szerződést rövidesen aláírják.

— FELSŐHAZI TAGOK LETTEK CHORIN FERENC ÉS BUDAY GOLDBERGER LEÓ. Budapest. Horthy Miklós magyar kormányzó miniszterelnöki előterjesztésre kinevezte a felsőház tagjaivá dr. Chorin Ferencet, a gyáriparosok szövetségének elnökét és Buday Goldberger Leó dr.-t. A kinevezés öt évi időtartamra szól.

— Tovább folyik zsidók és arabok között az ellenségeskedés Palesztinában. Jeruzsálemből jelentik: Az angol katonai különítmény fegyveres harcba bocsátkozott felkelő arabokkal. Az arabok meg akarták támadni a safédi zsidónegyedet. A harcok során három arab megsebesült. Tegnap az arab negyedben bomba robbant. A robbanás három súlyos sebesült áldozatot követelt. Az egyik sebesült a kórházban meghalt. A város arab lakossága demonstrációra készül.

— Letartóztattak Bécsben három csehszlovák állampolgárt. Bécsből jelentik: A bécsi rendőrhatalóságok három csehszlovák állampolgárt letartóztattak. Az egyik Luzenski, a cseh egyesület iratárosa, a másik egy Konjenski nevű szállodai portás, a harmadik az utóbbi felesége. A letartóztatás oka ismeretlen.

— Felemelték Lengyelországban az orvostanhallgatók képzési idejét. Varsóból jelentik: A szenátus törvénytervezetet szavazott meg, melynek értelmében valamennyi orvostanhallgató egyetemi éveinek elvégzése után köteles legalább két évig gyakorlati tanulmányokat folytatni. A lengyel egészségügyi kormány ezzel a rendszabállyal óhajtja elérni, hogy a falvakra jól kiképzett orvosok kerüljenek.

Faradt, kimerult: Lemosás, borogatás: Valódi Dianáva!

— A HAMBURGI TENNISZVERSENY EREDMÉNYEI. Hamburgból jelentik: A német tenniszversenyek során Szigeti megverte Babarowskit 3:6, 6:3, 6:4, 3:6, 8:6 arányban. Estreman győzött Gábori felett. Az eredmények: 3:6, 3:6, 6:1, 8:6, 7:5.

— VÉRES HARCOK SARRION BIRTOKÁÉRT. Párisból jelentik: A köztársasági csapatok tegnap reggel heves ellentámadást intéztek Sarrion ellen. A nemzeti csapatok véres harc után kénytelenek voltak visszavonulni és a köztársasági csapatok visszafoglalták a helységet. A nemzeti csapatok segélykérésére kétszáz ágyút és több repülőgépet küldött erősítésül a nemzeti főhadiszállása. Sarrion birtokáért a véres harc tovább folyik.

— A sűrű köd okozta a lezuhant olasz repülőgép husz utasának halálát. Rómából jelentik: A Stefani-ügyvédség közli, hogy a vizsgálat folyamán megállapítást nyert, hogy a Cagliari—Róma között közlekedő utasszállító repülőgép katasztrófáját a sűrű köd okozta. A tragédia során egy 16 utas, mint a vizirepülőgép 4 főből álló személyzete halálát lelte.

— FELROBBANT A CSÉPLŐGÉP: ÖT HALOTT, ÖT SEBESÜLT. Bucurestből jelentik: Teleorman-megyében levő Ulmeni község határában súlyos szerencsétlenség történt. Egy cséplőgép munka közben felrobbant és öt embert megölt, ötöt pedig súlyosan megsebesítettek a gépdarabok.

— Mit jelentenek az álmok? Egy amerikai tudós rendkívül érdekes álmofejtéseit közli a most megjelenő új Színházi Élet. Nemcsak az álmokat fejti meg ez a cikk, de a legkülönbözőbb és legérdekesebb következtetésekre is ad alkalmat. Az új Színházi Életben kezd meg tudósításait Megyeri Sári, akit a stockholmi Nemzetközi Asszonyhétre küldött ki a lap. Darabmellékletnek „A hölgy hozzám tartozik” című vígjátékot adja. Kottamellékletén három népszerű magyar dalt hoz. Rádió Világhíradó, 32 oldalas színes gyermeklap, kézimunka melléklet egészíti még ki az új Színházi Életet, melynek ára 20 lei. Előfizetési díj negyedévre 250 lei. Kiadóhivatal: Budapest, VIII. Erzsébet-körút 7.

— Közel egymillió kölcsönt vesz fel az államvasut. Bucurestből jelentik: Az államvasutak vezérigazgatósága elhatározta, hogy a Casa Depuneri-től 800 millió kölcsönt vesz fel a szükséges pályafenntartási munkálatok végrehajtására. A kölcsönt öt év alatt fizeti vissza az államvasut öt százalékos kamattal.

— Súlyosabb ítéletet kért a főügyész a Cagero-Grósz perben. Bucurestből jelentik: A főügyész Cagero-Grósz ügyében fellebbezést jelentett be az illovi törvényszék négy és félfévi ítélete ellen és a legmagasabb büntetés kiszabását kérte a vádlottakra. Radu Pascu főügyész Samuel Samuelt felmentése ellen is kifogással élt és az ő elítélését is kéri.

Irók egymás között

— Szép sikered volt tegnap, kifütyültek főleg az utolsó felvonásnál!

— Nem igaz, hazudsz, az utolsó felvonásnál a terem üres volt...

— Alpesi vadászok kitérték a francia trikolort Európa legmagasabb hegymására. Párisból jelentik: Szerdán délután harminc alpesi vadász gyakorlatozás közben megmászta a Mont Blancot és a csúcra kitérte a francia trikolort. Először történt meg, hogy zárt katonai alakulatnak sikerült megmászni a Mont Blancot. A kitűző teljesítményhez hét óra kellett. A jövő héten egy másik vadászrezd katonái is megkísérik ezt a teljesítményt.

Komoly vállalatok képviseletét Bucuresi részére vállalom. E n. 22—25. személyesen tárgyalhatok. Megkereséseket „Gyár gazdát” jellegre a kiadóba kórok.

— Meghalt Lőte József, a Cluj—kolozsvári Pasteur-intézet kezdeményezője. Budapestről jelentik: Nagy gyászba van a magyar tudományos életnek. Ilyefalvi Lőte József egyetemi tanár 82 éves korában meghalt. A kiváló tudós 43 évig volt előbb a Cluj—kolozsvári, majd pedig a szegedi egyetemen a kórtan tanára s egész generációkat nevelt az orvostudományak. Lőte professzor transilvaniai származású, az albamegyei Muresciucun született 1856-ban. Előbb Budapesten fejtett ki tudományos működést, mint tanársegéd, 1888-ban nagyobb külföldi utat tett, különösen Koch Róbert laboratóriumában dolgozott. 1890-ben a budapesti Pasteur-intézet tanársegédévé nevezik ki, ugyanebben az évben a Cluj—kolozsvári egyetemen felállított általános kór- és gyógytani tanszék tanára. Hosszu Cluj—kolozsvári működése alatt nemcsak tudományos működésével, hanem szeretetreméltó egyéniségével is kiérdemelte az általános megbecsülést. Mikor Szegeden egyetemet szerveztek, Lőte József itt is elfoglalta tanszékét, majd nyugalmába vonult és azóta Budapesten élt. A Cluj—kolozsvári Pasteur-intézetet annakidején Lőte József kezdeményezésére építette fel a magyar kormány, de a közbejött háború miatt megnyitására és berendezésére csak a hatalomváltozás után került sor.

— RENDŐRSÉGI HIREK. Albert Béla Numa Pompiliu ucca 58. szám alatti lakos bejelentette a rendőrségen, hogy eddig még ismeretlen tettes a pénzügyigazgatósági palota kapujára a 10393-as rendszámú kerékpárját. — Besurranó tolvaj garázdálkodott Marița Gheorghe Dumbrava Rogie ucca 13. szám alatti lakásában, ahonnan 1400 leit lopott el. A feljelentések ügyében a rendőrség vizsgálja a bűntudókat.

— ÖNGYILKOS RENDŐRI FELÜGYELET ALATT ÁLLÓ LEÁNY. Tegnap délután a Jelelor ucca 3. számú házhoz hívták a mentőket, ahol Pálkás Katalin rendőri felügyelet alatt álló 19 éves nő öngyilkossági szándékból Lysoformot ivott. Az életuntat a mentők a központi kórházba szállították, ahol ápolás alá vették. Pálkás Katalin kihallgatása során azt mondta, hogy nyomora miatt akart megválni az élettől.

— Természetjárás. A „Carpatina” turistaegyesület Czárán I.-osztály kirándulása: F. hó 16-án délután fél 3 órai villanyossal: Livada—Casoia. Vezető: Timkó Ernő. 16-án délután 6 óra 20 perckor villanyossal: Livada—Casoia. Vezető: Unger Gyula. Mindkét kirándulásról visszatérés vasárnap este autocomionnal. 17-én autocomiont indítunk Casoiára. Indulás reggel 6 órakor. A bihori tura résztvevőit kérjük, hogy 17-én reggel negyed 7 órakor a CFR-állomáson pontosan megjelenni sziveskedjenek. Augusztus 4-én egy nyolcnapos turát rendezünk az ó-radnai havasokba, a nyolc nap pontos programjáról, mely felöleli a havasok legszebb részeit, részletes felvilágosítással szolgál az egyesület vezetősége a szerdai hivatalos órák alatt és Sándor I. és Társa-iroda. Értesítjük tagjainkat, hogy a vasárnapra tervezett Covasinti-i kirándulás elmarad.

Különös válópör Bucurestiben

Orvosszakértőknek kell eldönteniük, hogy férfi-e a válópörben szereplő alperes férfi, vagy — nő

Bucurestből jelentik: A főváros széles köreiben élénk figyelemmel kísérik azt a nem mindennapi ügyet, amelynek középpontjában Cecilia Weintraub, más néven Eskenasy Carol áll. Weintraub, alias Eskenasy felesége, született Neuman Charlotte bucurestij uriaszony jelentette fel az ügyesszéken azzal a különös váddal, hogy

a férje nem férfi, hanem nő,

és ennek alapján a törvényszéktől házasságának érvénytelenítését is kérte.

Eskenasy-Weintraub feleségének állításával szemben azt igyekszik bebizonyítani, hogy házasságának megkötésekor nem követett el szélhámosságot, mert ő valóban férfi. Elmondta, hogy

születésekor lány volt s ekkor kapta Weintraub Cecilia nevet, később, az évek folyamán életani átváltozásokon ment keresztül, hermofrodita lett s ezért vette fel az Eskenasy Carol nevet.

Két évvel ezelőtt, amikor már úgy érezte, hogy inkább tartozik a férfinemhez, mint a nőkhöz, megnősült s feleségül vette Neuman Charlotte-t, akivel két éven keresztül boldog házasságot élt és

feleségének rossz tanácsadó miatt borult fel házasságuk.

Weintraub-Eskenasy most azt kéri, hogy törvényszéki orvosszakértők állapítsák meg állításainak igazát. A hivatalos orvosszakértőknek kell majd eldönteniük, hogy férfi-e Weintraub Cecilia, vagy nő.

— TALALT ARUVASÁRLASI BONNAL SZÉL-HAMOSKODOTT. Ma délelőtt előállították az aradi központi rendőrség bűnügyi osztályára Contras Sava 21 éves cigánylegényt, aki a Färber Lajos aradi fűszer- és gyarmatáru nagykereskedő céghez szóló áruvásárlási bont talált az uccán. A cigány a talált cédulával 1300 lei értékű árut vásárolt össze a nagykereskedőnél és az árut potom áron tovább adta. A szélhámosságot leleplezték és a cigány ellen eljárást indítottak.

Színházi naptár

Szombaton délután 6 órakor: „Sárgapitykés közlegény”. (Az „olcsóclikus” bombasikerű megnyitó előadása). — Szombaton este: „Nincs szebb, mint a szerelem”. Olcsó helyáru, népies előadás. Vasárnap délután 6 órakor: „Julia”. (Közki-vánatra olcsó helyárukkal). — Vasárnap este: „Bors István”. (Közki-vánatra).

* MA KÉT ALKALMA IS VAN, HOGY NAGY-SZERÜEN SZÓRAKOZZON. Olcsón, jól és hasznosan kétségtelenül ma csak a színházban lehet szórakozni. A színészkonzorcium vezetősége szociális elgondolásokról eltelve teszi lehetővé, hogy mindenki bepótolja az elmulasztottakat. Amikor szombaton délután 6 órakor a Sárgapitykés közlegényt tűzte műsorra, feltétlenül az az elgondolás is vezette, hogy a fiatalság, amely a nagy színész-zonban iskolai kötelezettségei miatt nem tud színházba járni, olcsón és hasznosan szórakozva töltsd el a szombaton délutánt. Erdélyi nagyszerű muzikáju operettjének minden jelenete kedves és felejthetetlen emléket hagy mindenki lelkében. Szombaton este ugyancsak olcsó helyáru előadásban kerül színre az idei szezon egyik operettbombája: „Nincs szebb, mint a szerelem”. Teliesen felesleges méltatni ennek a darabnak a kitűnő tulajdonságait, mert aki már látta az feltétlenül elvitte jóhíret és tudni fogja, hogy legkellemebben szórakozhat, ha ma este újból megnézi ezt az izzig-vérig slágeroperettet. Jegyek a színházi pénztárnál.

— Lehangozt, étvágytalan, eldugult emberek-nél reggel felkeléskor egy pohár természetes „Ferenc József” keserűviz megszabadítja az emész-tőcsatornát a felgyülemlett eriedő és rothadó anyagoktól s az emésztőszervek további működését előmozdítja. Kérdezze meg orvosát.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:

HAIÓS gyógyszertár, Bulev. Regina Maria 8.

Tel.: 14—90.)

KAIN gyógyszertár, Calea Banatului 1.

Tel.: 17—67.)

NIEDERMAYER gyógyszertár, Str. Gojdu.

SPORT KOZLONY

LUCHIDE OCTAV:

Olaszországban súlyos visszatetszést keltett a fővárosi sportközönség viselkedése

Kártérítést követelnek az olaszok Capra sérüléséért

Bucuresti. Luchide Octav, az FRFA kitűnő főtitkára tegnap érkezett vissza a fővárosba Olaszországból, ahol több nemzetközi futballügy eljuttatása végett tartózkodott.

Luchide az újságírók előtt rendkívül érdekes nyilatkozatot tett és többek között a következőket mondotta:

— Olaszországban rendkívül kedvezőtlen benyomást keltettek azok az események, amelyek Bucurestiben a Ferencváros—Ripensia mérkőzésen lejátszódtak és amelyek kellemetlen következményeket vonhatnak maguk után. Az olasz sportkorifeusok ugyanis attól tartanak, hogy a kilengések (sörösüveg és limonádés üveg bedobása) a vasárnapi Rapid—Genova mérkőzésen is megismétlődnek.

— A Középeurópai Kupabizottság egyébként szombaton ülést tart, amelyen foglalkozni fognak a Bucuresti-i sportközönség viselkedésével és letárgyalják az olasz futballszövetség reklamációját is, amely szerint a Milan vendégjátéka alkalmával Capra nevű játékosának megsérüléséért kártérítést kért.

— Annyi bizonyos — folytatta Luchide főtitkár — hogy amennyiben a vasárnapéhoz hasonló esetek megismétlődnek, úgy Románia csapatait kizárják a Középeurópai Kupából, ami labdarugósportunknak óriási hátrányt jelentene. A legerélyesebb kézzel fogunk tehát rendet teremteni, hogy a futballsport további fejlődési lehetőségét biztosíthassuk.

Julius 21-ikén

Megnyílik az aradi lovasiskola

Ismerkedési estélyt rendez a lovaregylet

Georgescu Petre tábornok, helyőrségi parancsnok elnöksége alatt működő aradi Lovar Egylet az egyesület egyik régi tervét valósítja meg és a közeljövőben, pontosan **július 21-én megnyitja az aradi lovasiskolát.**

A Lovar Egylet elnöksége ezután hívja fel mindazok figyelmét, akik ennek a szép sportnak hódolni akarnak, hogy naponta fél 8 órától 8 óráig Raut kapitánynál a lovasiskola vezetőjénél a *Cercul Militar* helyiségében jelentkezni kell részvételi igényüket.

Az egyesület a lovarda céljaira számos kitűnő lovat vásárolt és naponta reggel 7 órától 9 óráig, este 6 órától 8 óráig hoztatja az állatokat a lovagolni akarók rendelkezésére. Természetesen külön turnusokba osztják azokat, akik már tudnak lovagolni, akik most tanulnak és a gyermekeket is, akiknek részére külön ponny-lovakat vásároltak. A hölveket és urlovasokat díjmentesen tanítják a lovaglásra az oktatók.

Beiratkozási díj a lovardába, azok részére, akik tagjai a Lovar Egyletnek, nincs, azok részére, akik nem tagjai az egyesületnek **200 lej egyszer és mindenkorra.** A díjszabásokat egyébként a következőképpen állapították meg: Azok, akik már tudnak lovagolni és naponta akarnak látogatni az iskolát 1000 lejt fizetnek havonta. Akik minden másodnap lovagolnak 700 lejt és akik minden harmadnap, illetve még

ritkábban akarnak kijavagolni, esetenként 100 lejt fizetnek. Kezdő lovasok, napi lovaglás esetén 1200 lejt, másodnaponkénti lovaglásokkor ugyancsak 1200 lejt és harmadnaponkénti lovaglásokkor 1000 lejt fizetnek havonta. Gyermekek 8 évestől 14 évig havonta 800 lejt fizetnek.

A befolyó összegeket csupán a nyergek, valamint az egyéb lovaglási kellékek felújítására fordítja a Lovar Egylet elnöksége. A július 21-iki megnyitót július 19-én este a *Cercul Militar* helyiségében ismerkedési estély előzi meg, ezen valamennyi beiratkozott tag megjelenik és együttesen beszélnek meg az iskola további programját és az esetleges változtatásokat.

Az iskolába való jelentkezés rendkívül egyszerű körvénnyel történik, amelyben a jelentkező feltünteti, hogy milyen időközökben akarnak látogatni az iskolát, hogy havonta fogja-e fizetni a tagdíjat és figyelembeveszi a lovaglóiskola alapszabályait. Utolsó pontként leszögezi, hogy esetleges baleset után a lovasiskolával szemben semmi követeléssel nem lép fel.

A lovarda iránt, amely nyáron a várban lévő Balacescu-féle lóversenypályán, télen pedig az egyik zárt manézsban lesz, városszerte nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Bürger játéka bizonytalan a Ferencváros ellen

Timişoara—Temesvár. Bürger, a Ripensia sokszoros válogatott hátvédje még nincs rendben és így lehetséges, hogy a Ferencváros elleni mérkőzésen a Ripensia Bürger nélkül áll fel. Amennyiben Bürger, aki egyébként a csapattal utazott, nem vállalná a játékot, úgy Regdon, a Ripensia tehetséges fiatal játékosa fogja helyettesíteni. A Ripensia tehát előreláthatólag így áll fel:

Pavlovici—Regdon, Chiroju—Nagy, Kotormány, Lazar—Bindea, Beke, Marksteiner, Ciolac, Dobay. Tartalékok: Bürger és Gál.

A Ferencvárosban vasárnap ismét szerepel Lázár, aki visszaveszi helyét Pósatól a fedezetsorban és vele így áll ki a zöld-fehér csapat:

Hóda—Tátra, Korányi—Magda, Polgár, Lázár—Tánczos, Kiss, Sárosi, Toldi, Kemény.

Ugyan az aradi kapából!

A Glória és Hellas teniszesei közül számosan vesznek részt az UDR által Resita—Resicán megtartandó nagyszabású teniszversenyen. Az aradiakon kívül valószínűleg a legjobb Timişoara—temesvári gárda is starthoz áll az UDR versenyén.

Hihetetlenül magas árat fizettek Angliában egy futballjátékosért: Hansent, a Liverpool balzsélsőjét ugyanis a Chelsea vásárolta meg, csekély 8000 fontért, ami közel 8 millió leinek felel meg.

A bécsi Austria, mint ismeretes az Anschluss után Ostmark-ra akarta változtatni a nevét. Tekintve, hogy a névváltoztatáshoz a szükséges engedély nem volt meg, továbbá, hogy a névcserére sok félreértésre adott alkalmat, a bécsi csapat továbbra is megmarad az „Austria” névvel.

Wetzer Ruda, a CAMT egykori népszerű edzője, aki a Tricolor CFPV-hez szerződött, az

aradi játékosok megszerzése után Oradea—Nagyváradra utazott. Juhász ügyét akarja rendezni a CAO-val, majd Targumures—Marosvásárhelyről Sinkót szerzi meg a ploesti-i csapat részére.

Visszavonulnak a híres bécsi futballisták

Sindelar kereskedő, Gschweidl hivatalnok lesz. Platzer pedig színésznek készül

Bécs. Az osztrák labdarugó bajnokságot az őszi szezonban már egészen új keretek között bonyolítják le. A nemzeti liga ezentul hivatalosan a „Gauliga” nevet viseli, a második osztály „Bezirkklasse”, a harmadik pedig „Kreisklasse” lesz osztályonként tíz-tíz egyesülettel. A Gauliga, vagyis az első osztály küzdelmeiben a régi Nemzeti Liga hat egyesülete vesz részt, valamint az „Oberdonau”, a „Niederdonau” és a „Steiermark” Gau-jainak bajnokai. Miután a régi nemzeti liga statútumait nem változtatták meg, az eddigi második liga bajnokának és második helyezettjének is be kell kerülni az első osztályba, ami viszont az előirt tíz egyesület helyett tizenháromnak részvételét jelentené. Ezt a komplikációt úgy akarják megoldani, hogy több volt nagy profiegyesületet fuzionáltatnak s így teszik lehetővé a híres létszámot. Így a legrégebb bécsi egyesület, a Vienna, beolvad az Ausztriába, a Floridsdorfer A. C. pedig az Admirába.

Bententes körökben azt is beszélnek, hogy a professzionizmus megszűnése után több híres játékos örökre búcsút mond a labdarugásnak. Elsősorban pedig azok a híregebbek nagy ágyuk akik, hála a professzionizmusnak, rendezett nolgári egzisztenciával rendelkeznek: Sindelar, Gschweidl és Platzer. Sindelarról köztudomású, hogy dupla övedelme volt. Mestakarított pénzéből ugyanis csemeseregés kedést nyitott, amelyet apja vezet, maga pedig egy nagy helyőrségi sportáruház alkalmazottja. A szöke centernél valamivel idősebb Gschweidl egy nagyvívári vállalat tisztviselője. Platzer lovaglás-utaladonos és szabad idejét a jövőben hivatásos színművész tanulmányait folytatja szentpétervári házaiban. A híres pár esztendővel ezelőtt az azóta elhunyt Raer irányította fedezte fel és Platzer tavaly ismét színpadon mutatkozott be a bécsi Scala-Theaterben.

O Felvitatódnak a magyar atléták Finnországban szereplését. A magyar atléták a finn—magyar atlétikai mérkőzés után tovább portyáztak Finnországban és legjobb eredményeik a következők: Viipuriban: 100 m.: 1. Gyenes 10.7 mp., 200 m.: 1. Kovács 22.1 mp., 2. Vadás 22.4 mp., 400 m.: 1. Tammisto 48.8 mp., 2. Görkoi 49.2 mp., 800 m.: 1. Harsányi 1 p. 56 mp., 1500 m.: 1. Hartikka 3 p. 52.8 mp., 2. Pekuri 3 p. 53 mp., (Iglói 3 p. 53.2 mp.-el nevezdik), 5000 m.: 1. Simon 14 p. 52.6 mp., 2. Csaplár 14 p. 56 mp., 110 m. gát: 1. V. Jussila 15.2 mp., 2. Szabó Endre 15.5 mp., 4x100 m. staféta: 1. Magyarország 42.6 mp., magasugrás: 1. Cserna 188 cm., távolugrás: 1. Souck 670 cm., 2. Gyuricza 666 cm., rúdugrás: 1. Zsuffka 370 cm., 2. Csányi 360 cm., súlydobás: 1. Bärlund 1527 cm., 2. Suomela 1481 cm., (Darányi dr. 1457 cm.-el nevezdik), diszkoszvetés: 1. Kulitz 4768 cm., gerelyvetés: 1. Järvinen 7225 cm., 2. Nikkanen 7170 cm., (Várszegi 6675 cm.-el ötödik).

O A TRANSILVANIAI SPORTVÁROSI VÁSÁRNAP. Vasárnap, július 17-én tartja meg évi rendes közgyűlését a Transilvania sportegyesület a Saguna ut 204. szám alatti klubhelyiségében.

O VASÁRNAP délután 3 órakor a Transilvania törpe csapata a Tricolor-pályán mérkőzést bonyolít le a Tricolor törpe együttesével. Este 7 órakor a Transilvania old.boy csapata a kuglizók öregjeivel méri össze erejét. A Transilvania együttese a következő keretből tevődik össze: Bon-tovici, Puskel, Tamás, Csiszár, Tripa, Bencze, Mutnyánszki, Furbacher, Simoncsics, Renich. Mézes. A kuglizók az alábbi keretet jelölték ki: Kovács, Beteg, Gligore, Ascu, Ni-coara, Eberhardt, Bolvári, Curila, Wittner, Lip-niczki.

Hirdessen az Aradi Közlöny-ben

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Megjelent az új egyenesadó-törvény végrehajtási utasítása

Számos részletkérdést tisztáz a rendelkezés

Az országos hivatalos lap hétfői száma hozza az 1938. április elseji egyenesadó-törvény végrehajtási utasítását. Az utasítás egyes rendelkezéseit az alábbiakban közöljük:

A korábbi (1935 évi) egyenesadó-törvény a külföldi vállalatok romániai üzleteire nézve bizonyos eltérő intézkedéseket tett, hogy e vállalatok ne panaszkodhassanak kétszeres megadóztatás miatt. Az új törvény világosan megszabja, hogy minden olyan idegen vállalat, cég, amelyiknek jövedelme van az ország területén, köteles adót fizetni. Hasonlóképpen adózás alá esnek a külföldi cégek és vállalatok képviselői is. A megadóztatás alkalmával az idegen vállalatnak az ország területén lebonyolított forgalmát veszik tekintetbe. A kivétel vállalatoktól történik, még abban az esetben is, ha egy-egy képviselő több vállalatnak az ügyeit intézi.

Egyébként a törvény adózás szempontjából a kereskedőket és iparosokat két jól megkülönböztetett osztályba sorozza. Az első osztályba azok a kereskedők s iparosok tartoznak, akiknek az adóalapjuk nem haladja meg a háromszázezer lejt. Ezekre három évenként változatlan marad az adóalap. A második osztályba a 300 ezer lei adójövedelmen felüli nagykereskedők és nagyiparosok tartoznak. Ebben a nagyobb kategóriában évenként megújul az adóalap megállapítása.

A kereskedők és iparosok adóalapját az előző év forgalma után számítják ki, a könyvvezetés adatai szerint. Ha ilyen könyvelési adatok nincsenek, vagy nem megbízhatók, akkor az összehasonlító rendszert alkalmazzák, vagy is az egyenes adó alá eső üzletek jövedelmét más hasonló forgalmu üzletek jövedelmével veszik egyenlőnek. Az adózók osztályozását nem csak a benyújtott adóvallomások alapján végzik, hanem fölhasználják évégett a hivatalból teljesített előzetes kiszámlások és nyomozások adatait is.

A kézimunkások tiszta jövedelme csak akkor esik adó alá, ha ez a jövedelem meghaladja a havi ezer, a heti 250, a napi 50 és óránként a 6,25 lejt. Ha a munkásnak más fizetése is van, köteles azt is bejelenteni. Kézimunkásoknak azokat a mindkét nembeli egyéneket tekintik, akik ipari munkát végeznek kereske-

delmi és ipari vállalkozásoknál, magánosoknál, vagy állami hivatalokban, még pedig írott, vagy szóbeli munkaszerződések s tanoncszerződések alapján, napi, heti, vagy havi megállapodással.

Az adó alá eső tiszta jövedelmet úgy állapítják meg, hogy a teljes jövedelemből levonnak: 1. A tisztviselőknél és minden másféle alkalmazottnál tizszázalékot nyugdíjalpra; 2. A kézimunkásoknál a fenti tizszázalékon kívül levonják azt az összeget, amelyet havonként husz napi, hetenként öt napi, vagy naponként nyolc órai munkával keres. Ha a kézimunkásoknak több fizetése is van, köteles ezt bejelenteni, mivel ebben a kedvezményben csak egyszer részesülhet.

Az új törvény külön adózó kategóriának veszi a kis iparosmestereket is. Ezek egyenes adóját éppugy, mint a 300 ezer lei jövedelmen alóli kereskedők és iparosok adóját, három évre előre állapítják meg. A kis iparosmesterek kategóriájába tartozáshoz szükségesek a következő feltételek:

1. Műhelye legyen bejegyezve a munkakamara iparos ügyosztályánál. 2. Mesterkönyvvel és iparigazolvánnyal kell rendelkeznie és egyedül kell műhelyét vezetnie. A falvakbéli iparosoknak nem kötelező a munkakamaránál való bejegyzés. 3. Nem alkalmazhat öt lőernél nagyobb energiájú gépeket. 4. Nem alkalmazhat hétnél több segédet. Az alkalmazottak közé nem számítják a tanoncokat. 5. Műhelyén kívül nem dolgozthat.

Az adózók osztályozását a 30-ik szakasz előírásai alapján egy pénzügyigazgatósági kiküldött, vagy a pénzügyminisztérium által kiküldött biztos végzi. A jövedelem megállapításánál tekintetbe veszik a helyszíni megállapításokat. A felelőbiztsági bizottság elnöke az igazságügyminiszter jóváhagyása után a pénzügyminisztérium által kijelölt bírő lesz.

A kérvényekre a bélyegtörvény értelmében 8 leies bélyeget kell ragasztani. A felelőbiztsági és az engedélyeket kérő iratokra pedig 27 leies bélyeget. Ezeket a bélyegilletékek kivül 0.60 százalékos adót is szednek. Az ötezer leien aluli felelőbiztsági iratok alól mentesek.

Magánszemélyek csak egyetlen italmérési engedéllyel rendelkezhetnek

A szesz-törvény új magyarázata

Tegnap rendelet-törvény jelent meg, amely az 1938. június 16-án megjelent szeszmonopóli törvény 51. és 201. szakaszát magyarázza. A törvény 51. szakasza a borszesz árának meghatározásáról intézkedik, míg a 201. szakasz a részvénytársaságoknak és szövetkezeteknek megadja azt a lehetőséget, hogy több italmérési engedéllyel rendelkezhetnek.

A törvény 51. szakasza új szövegezésben a következőképpen hangzik: A borszesz és a borsdesztilláció árát a pénzügyminisztérium határozza meg. Ennek megállapításában a törvény 7. és 50. szakaszai a mérvadók, figyelmen

kívül hagyva az 1936. március 27-ikén megjelent szőlővédelmi törvény 43. szakaszát.

A 201. szakasz szerint a részvénytársaságokat, szövetkezeteket és szőlőtermelőket kivéve — ez utóbbiak azonban nem ugyanazon város területén — senki sem tarthat még közvetve sem, egyenél több kicsinybeni szesz-lerakatot.

Kivételes esetekben a 100 ezer lakosnál többel bíró városokban a MAT engedélyezheti, hogy fizikai személyek legfeljebb két italmérési engedéllyel bírjanak.

= A gabonakivittelt irányító hivatal ülést tartott a nemzetgazdasági minisztériumban. Az idei termés értékesítésével kapcsolatban a nemzetgazdasági minisztérium közli, hogy befejezte a gabonatermés értékesítését előkészítő munkálatokat. A nemzeti szövetkezeti hivatal megkezdte a buzávásárlásokat.

= A 4 és fél és 5 százalékos megyei és községi kölcsönkötvények 1938. június 1-i sorsolásának jegyzéke az aradi Kereskedelmi és Iparkamarában az érdeklődők rendelkezésére áll.

= Julius 23.: a schilling-beváltás utolsó határideje. A Banca Nazionale felhívja mindazok figyelmét, akik a Jegybank központjánál nyilatkozatot adtak schilling bankjegyeikről, hogy jelentkezzenek a bankban a kéréseik iránti döntés tudomásul vétele végett. Azok a schilling tulajdonosok, akik a Banca Nazionale valamelyik fiókjánál tették a kötelező deklarációt, az eredményről ugyancsak ott szerezhetik tudomásukat. A schilling bankjegyek beváltásának utolsó határideje július 23.

Módosították a forgalmiadó-törvényt

Rendelet jelent meg, amely a forgalmi adó és fényüzési adó-törvény 5. és 10. szakaszát megváltoztatja. A rendelet a készáruk utáni forgalmi adó helyett fix illetéket létesít. A változással kapcsolatban tegnap ült össze a pénzügyminisztériumban a forgalmiadó illetékek új középpértékének megváltoztatására alakult bizottság. Számos kérés érkezett a minisztériumhoz a forgalmi illetékek középpértékének leszállítására, illetve felemelésére vonatkozóan.

Módosítják a nemzeti munka védelméről szóló törvényt

A nemzetgazdasági minisztérium törvényjavaslatot készített, amely a román személyzetnek a vállalatoknál való elhelyezéséről szóló törvény egyes intézkedéseit módosítja. Lényeges módosítást nem hoz a javaslat, inkább részletkérdésekben változik. Így azokat a büntető intézkedéseket, amelyeket a törvény végrehajtását ellenőrző bizottság hoz, nem köteles megindokolni.

Aradi hetipiaci árak

A mai aradi hetipiacon erősen érezhető volt, hogy a gazdálkodók az aratás munkájával vannak elfoglalva. Általában kevés felhozatal mellett az árak a következőképpen alakultak ki:

Gabonapiac: Új buza mázsája 400—430, tengeri 300—330, árpa 300—320 lei.

Zöldségpiac: Hagyma 2—3 lei, új burgonya 3—4 lei, savanyu káposzta 11—12 lei, borsó 12—14 lei, lencse 8—10 lei, piros paradicsom 15—17 lei, zöld bab 8—10 lei kilogrammonként. Fokhagyma kötegeje 1—2 lei, retek kötegeje 1 lei, zöldség 1—2 lei kötegenként. Hegyes zöldpaprika 1—3 darab 1 lei, tölteni való paprika 1—2 darab 1 lei, Tök drb. 4—8 lei, saláta 1—2 fej 1 lei, uborka száza 60—65 lei, kékparadicsom 3—5 lei darabonként, csöves tengeri darabja 1.50—2 lei.

Gyümölcsiac: Cseresznye 22—24, meggy 20—22, kajszin 16—18, őszibarack 28—30 lei, szamóca 20—25 lei, málna 20—25 lei, alma 6—8 lei, körte 8—12 lei, hámozott dió 70—76 lei kilonként.

Baromfiac: Kövér liba páronként 340—400, sovány liba 90—130, kövér kacsza 130—200, sovány kacsza 75—95, tyúk 80—110, csirke 25—60, galamb 10—15 lei páronként.

Tejtermékek: Tej literre 4—5, oltott tej 14—16, tejfél 30—35 lei literenként, vaj kilója 70—90, tehéntúró 16—18, juhtúró 34—36, orda 26—28 lei kilonként.

= Iparosértekezlet Sighisoara—Segesváron. Vasárnap ült össze Sighisoara—Segesváron az iparosközvetek delegátusainak és az iparosközveteken kívülálló iparosoknak értekezlete, ahol az iparosság szervezkedésének kérdését vitatták meg. A gyűlésre kiküldött delegátusokat hetes bizottság fogadja vasárnap Sighisoara—Segesváron, amely egyébként már megtette a szükséges intézkedéseket az értekezlet megtartására. Az értekezlet vasárnap délelőtt 10 órakor veszi kezdetét a Csillag-szálló nagytermében. Az értekezletet előkészítő bizottságnak sikerült 50 százalékos vasúti kedvezményt kapnia.

= Magánlelek devizaigénylése. A Banca Nazionale központi intézete közli a magánosokkal, akik devizát igényelnek, hogy a turisztikai, kezelési, tanulmányi és fenntartási célokat szolgáló kérelmeket kivéve, minden deviza igénylést közvetlenül a Jegybank import és deviza ellenőrző osztályához nyújtsanak be. A vidéki deviza igénylők a kéréseket a Banca Nazionale bármelyik fiókjához benyújthatják.

= A Beograd-i nemzetközi vásár szeptember 9—19-e között lesz megtartva és azon Románia is résztvesz egy tágas és díszes pavillonnal. Tekintettel a gazdasági megnyilvánulásnak külkereskedelmünkre kiható fontosságára, az aradi Kereskedelmi és Iparkamara felhívja az érdekelt vállalatokat, hogy a vásáron minél nagyobb számban vegyenek részt. A hely fenntartása, valamint az áruszállítás díjtalan, a kiállító cég csupán a hely megszerzési és a minimális világítási hozzájárulást viseli. A kiállításon résztvenni szándékozóknak közölniük címüket és a fenntartandó hely nagyságát július hó 25-ig a beogradi román kereskedelmi attaséval.

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

SZOMBAT, JULIUS 16.

Bucuresti. 6.30: Ritmikus torna, hírek, reggeli hangverseny gramofonlemezek. Utána háztartási és gyógyászati tanácsok. 13.15: Időjelzés, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. 13.25: Déli hangverseny. 14.15: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. Román népies zene. (Gramofonlemezek). 15.20: Közlemények. Időszéri tudományos kérdések. Rádióval kapcsolatos tudnivalók. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: A rádió szalonzenekarának hangversenye. Vezényel: Const. Bobescu. Műsor: Taeye: Balett jelenet. Schmidt: Intermezzo; Joshitomo: Japán dal. Schirman: Cigányromán. Lehár: Arany és ezüst. Cesar Cui: Ünnepi induló. Joh. Strauss: Kék Duna. Közben 19.45. Rádióegyetem. Const. Micu előadása. 20.35: Calopi Gheorghiu énekhangversenye. 21: A rádió üzenetei. 21.15: A Ghindă-jazz hangversenye. Petre Alexandru énekszámával. 22.30: Hírek. Sport. 22.45: A C. Tandin-zenekar. (Közvetítés a Parcul Luther-étteremből). 23.45: Hírek a külföldi sajtóról és angolul. 24—1: Gramofonlemezek.

Budapest I. 7.45: Hanglemezek. Kb. 8.20: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: Móricz Pál elbeszéléseiből. (Felolvasás). 11.45: Mit nézzünk meg? László Fülöp képeinek gyűjteménye a Szép művészeti Múzeumban. Ismerteti B. Bakay Margit. (Felolvasás.) 12.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 13: Déli hangszó az Egyetemi templomból. Időjárásjelentés. 13.05: Tóth Gabriella és Littay György énekel (zongorakísérettel) Közben kb. 13.30: Hírek. 14.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 14.30: Hanglemezek. 15.50: A rádió műsorának ismertetése. 16: Arfolyamhírek. piaci árak, élelmiszerárak. 17.15: Szondy György meséi. 17.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18: Közvetítés Köszegről. Beszélő Budinszky Sándor. 18.45: Közvetítés a városligeti Gerbeaud-pavillonból. 19.45 Magyarország és Németország országok közti válogatott vízpolócsapatának mérkőzése. Beszélő Pluhár István. 20.30: Az 1. honvédegyezred zenekara. 21.40: Hírek. 22: Nefesszűret. Magyar dalest közvetítése. Szünetben kb. 23: Időjárásjelentés. 0.30: Hangjezek

Budapest II. 18—18.45: Táncclemezek. 19.15—19.40: Molnár Kata elbeszélése. 19.45—20.20: Berg Lili zongorázik. 20.30—20.55: Mezőgazdasági félóra. 21.25—21.45: Hanglemezek. 22.50—23.10: Hírek, időjárásjelentés.

VASÁRNAP, JULIUS 17.

Bucuresti. 8.30: Ritmikus torna, hírek, reggeli hangverseny gramofonlemezek. Utána háztartási és gyógyászati tanácsok. 9.55: Vallásos óra. I. Harangszó. II. Istentisztelet közvetítése a patriarchatus templomából. III. Szentbeszéd. IV. Egyházi zene gramofonlemezek. 13.15: Idő-

A Timisoara—temesvári törvényszék a banati római katolikus iskolaalapok javára döntött

Tévesnek minősítette az állam javára történt tulajdonjogi átírásokat

Timisoara—Temesvárról jelentik: Annakidején részletesen beszámoltunk, hogy a timisoara—temesvári róm. kath. egyházmegyében 44 esetben a római katolikus iskolaalapok nevében álló épületeket és telkeket kiigazítás címen az államra írták át. A püspökség fellebbezést adott be az átírások ellen. A fellebbezések közül két iskola: a jimboliai katolikus gimnázium, valamint a bileji iskola ügyének tárgyalását csütörtök délelőttre tűzte ki a törvényszék. A bíróság a szükséges kihallgatások, valamint a püspökség és az állam jogi képviselőjének meghallgatása után végül is helyt adott Gabriel József dr. ügyvéd, a püspökségi ügyész érvelésének és kimondta, hogy a püspökségnek joga van a katolikus iskola-alapokat képviselni s így azok „gazdátlansága” nem igazolt.

Ami a telekkönyvi átírásokat illeti, erre

vonatkozóan a bíróság úgy döntött, hogy tulajdonjogi változtatásokat egyszerű telekkönyvi kiigazításokkal nem lehet végbevinni. Amennyiben az állam igényt tart az iskola-alapok vagyonára, úgy nem áll más mód rendelkezésére, mint az, ha pert indít a tulajdonjogért. Minthogy ezuttal a tulajdonjog állami átiratása minden előzetes bírói ítélet nélkül történt, a telekkönyvi bejegyzés megváltoztatására nem volt jogcím. Ennélfogva a bíróság elrendelte, hogy a telekkönyvi eredeti bejegyzéseket a római katolikus iskola-alapok javára állítsák vissza s a megváltoztató bejegyzéseket töröljék.

Hirdessen az Arad: Közlöny-ben

Időjelzés, kulturális hírek, sport, vizállás. 13.25: Déli hangverseny. A Ionel Giurgea-zenekar játszik. 14.15: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.30: A falu órája. 15.45: Ioan Margineanu népies dalokat énekel. 16: Hasznos tanácsok a mezőgazdák számára. 16.20—17: A Ion Matache-zenekar szórakoztató hangversenye. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Időszéri gyógyászati kérdések. 19.17: Fuvózenekari hangverseny. A következő szerzők művei. Chr. Florea, Th. Ionescu, Fucsik, Chișca. 19.58: Sporteredmények. 20: Tegnap és mai híres énekesek lemezei. Részletek különböző operákból. 20.35: Herbert Ozolitis (Riga) lett dalokat énekel. 21: Hírek. 21.10: A rádió szalonzenekarának hangversenye. Vezényel: Const. Bobescu. 22.30: A PTT énekkarának hangversenye. Vezényel: Gh. Niculescu. 23: Sporteredmények. 23.15: Részletek operettekből és filmekből. 24—1. Gramofonlemezek.

Budapest I. 10.30: Hírek. 11—12.10: Róm. kath. istentisztelet. 12.15—13.15: Evangélikus istentisztelet. Prédikál: Kapi Béla dr. püspök. 13.30: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 13.30: Budapesti Hangverseny Zenekar. Vezényel: Fridl Frigyes. Közben kb. 14.10: Világhíradó. Máthé Elek dr. előadása. 15: Hanglemezek. 16: A lucerna kártevői. 16.45: Az Első Zuglói Dalkör és a Soroksári Vas- és Fémmunkások Dalárdájának műsora. 17.30: A sajtóparti Athén (Rozsnyó). Szekeres Kálmán dr. előadása. 18: Pertis Jenő és cigányzenekara. 19: Week-end kétezer év előtt. Révay József dr. előadása. 19.30:

Közvetítés a Gellért-szállóból. I. Niczky László jazz-zenekara játszik. 20.20: Részletek a magyar német uszó- és vízpolómérkőzésről. Beszél: Pluhár István. (Lemezelvétel). 20.50: Albert Ferenc hegedül, zongorakísérettel. 21.20: Sporteredmények. 21.30: Két egyfelvonásos. Rendező: Barsi Ödön. 1. „Pusztai emberek”. Hangjáték egy felvonásban. Irta: Pados Pál. 2. „Mihály kiáll”. Hangjáték egy felvonásban. Irta: Pados Pál. Utána kb. 22.15: Hírek, sporteredmények, időjárásjelentés. 22.35: A 2. honvédegyezred zenekarának műsora. Vezényel: Seregi Artur. 24: Táncclemezek. Éjjel 1.05: Hírek külföldi magyarok számára.

Budapest II. 12.15—13.25: Cigányzenekar. 16—16.40 Táncclemezek. 19.05—19.25: Cigányzenekar. 19.30—19.55: A budai népszínház védasszonya. 20.20—20.35: Közvetítés a Gellért-szállóból. 20.40—21.05: Nagy magyar fizikusok. (Segner, Petzval és Martin). 21.10—21.30: Hírek. 21.35—22.35: Hanglemezek.

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Ezúton mondok köszönetet mindazoknak, akik felejthetetlen jó feleségem temetésén megjelentek, ravatalára virágot helyeztek és fájdalmamat enyhíteni igyekeztek.

Galgóczy István

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy apróhirdetés 20 lei. Minden további ára 10 szög csupán. :: szó 2 lei

LEVELEZÉS

Csinos, fess, karcsu urileánynak, aki egyedül érzi magát, kellemes, figyelmes, igen jó pajtása lenne pozíciós, jó külsejű abszolút uriember. Leveleket „Megerő” jellegre a kiadóba kér. 4581

ALKALMAZÁS

Perfekt román, német, magyar levelező, gyakorlott könyvelő tisztviselő vállalatnál állást keres. Címeket „Szerény igény” jellegre a kiadóba kér.

Tüchtiges Kinderfräulein, mit Jahreszeugnissen für sofort gesucht für Badenort. Adr. in Büro.

Német óralevelezést vállalok. Szíves megkeresések „Perfekt” címen a kiadóba. 4586

LAKÁS

Kiadó lakás. Modern 2 uccai szoba, konyha, parkettás, augusztus 1-re. Érdeklődni Str. Consistorului 35. 4582

Beraktározási raktárban tiszta, száraz helyiségben teljes lakásberendezések beraktározhatók. Butorsomagolás és bizományi eladás elvállaltatik, melyre eladási előleg is kapható. Olcsón eladó egy tölgyfa hálószoba, egy nagy szalontükör, villanycsillárok és egy üvegfal. Strada Moise Nicoară 9—11. 4554

Csendes, összkomfortos, modern és garáttalán féregmentes 3 szobás lakást keresek, lehetőleg magánházaiban a Piața Avram Iancu közelében, november 1-re. Címeket „Pontos fizető” jellegre a kiadóba kérek. 4054

VÉTEL—ELADÁS

Megvételre keresek ponyva lovakhoz szerkezet és szandlaüfert. Cim: Ania, Fratelia, Timisoara.

Különböleg butordarabok, jókarban levő bőrgarnitúra és háztartási cikkek eladók. Str. Baritiu 13., emelet. 4432

KÜLÖNFÉLÉK

Vagon fára előjegyzéseket és tűzifa legolcsóbban. Copil, Str. Col. Paulian 10., állomás felé. 4576

Arad határában 10 holdas gyümölcsös 1000 termő gyümölcsfával, élő sövényvel bekerített, négy szobás, konyhás, alapincézett, villaszerű épülettel, külön csejéldakással, istálló stb. 1.100.000 leiert eladó.

Pálmai

ingatlanforgalmi iroda, Bul. Regele Ferdinand 58. 4583

Dióhálók, ebédlők,

kombinátszekrény, íróasztalok, osztlárok, tüstölt tölgy uriszoba, antik háló, biudermayer ülőgarnitúra, fiókos secretair, antik szekrények és vitrinek nagy választékban.

Zálogkölesönöket

közvetítünk. Előlegét adunk, zálogcéduláját olcsón visszavesszük.

TEMPO bizományi üzlet, F scher Eliz-palota.

Haláleset

elutazás, költözködésből kifolyólag veszek készpénzért ocska butorkat, ruhaneműeket, ágyneműt, matracot, szőnyegeket, varrógépet, egész lakberendezést, könyveket, festményeket, hangszereket, makulaturapapírt, ócskavasat, padlásholmit. — Vásárolok lakásban és padláson heverő bármilyenféle felesleges holmit, lim-tomot stb. Vidékre is megyek. Címeket lakásomra. Levelezőlap- vagy személyes hívásra hazhoz jövök. Uoju-uca 5.

Steiner Sándor.

Telefon 26-15. Telefon 26-15.

Iparüzemnek kiválóan alkalmas, szerb templomhoz közeleső ház 1x3 szobás, konyhás lakással, 8x8 gépház, 16x4 műhely, 500 négyzetméteres telekkel, alkalmi áron 360.000 leiert eladó. 80.000 lei átvehető teher.

Pálmai

ingatlanforgalmi iroda, Bul. Regele Ferdinand 58. 4584